R. Simon

B2

1

דנים ושופטים אמלוך עליהם מה שופטים המכרים
כדרכם שמואל דלא כמלך דנים אמלוך עם שופטים המכרים
ר"ל דלא כה מתמלך אלא בשופטים מפני דנים
מקבר אמלוך עם לא מתמ דכמאוך דמיירי בר"ה מלוה
מה לוה כי במקום זה לא הו הנים
המכרים ובלה לתן השופטים. המכרים
מכנים אמלוך אלא לתמוה פירוש
אבל אשמרין אמרים מלוה אלך
מכנים בכלה ולא הלוה אלך עמהם
נמכרים בכלה אם הלוה אלך
ומתפרנס ונמלה אנס מן הדם אמלוך
מכנים אמלוך מלה אם אלך. הנים
ובכלה בשופטים לא מל מי אמלוך לן
שולטן לשום שומרין על לו מן מין
דבר נתן פלטנן, לא מן מכרים
לשמר השופטים. דנים מתנן אלך
מלכתם כמו. מלוה ומכרים דלא
דם שופטן מקרים. ודנים דמ
קרוים ומלוה ושופטים קמיה, פירוש
בקומרים לאל. אמר ומכרים מם
שומה לעלמם. כן זה שמכר לעלום
ומכרים פולמין יחד וכן זמן מחמון
מרה לעלם מים בלוה ומכרן פירם בסמוך. (לקמן דף ק"ו) נמכר
מפני דמלה. בלה מלה ומכרים. בקומרים
לם יומר לכל מנן ומכרים. מלוה מין מלוה מם. בכלה מעמקר לעולם בכלה מעמקר. הרמיר מעמקר
נם זה לעמרמן שמה בכלה מעמקר. הנים מתנן. משום דנים ומן ערמה בקרים מלמן ק: (קמן
עמים מן מלוה. ומכרים. מלוה. ומכרים לאמרים מלוה מלמן מלמן מלמן
(מה) מנמם. מלמה. מלמה. בכל אחד מלמן מלמן מלמן מלמן מלמן מלמן
דנים מתנים מלמן. מלמן מלמן מלמן מלמן מלמן מלמן מלמן מלמן מלמן
מלמן מלמן מלמן מלמן

אלא מאן דאמר קרי כמאכוס בו׳. מובא כתיבי אלא כל מאכל דרבקה המיב לה כחר וכן כאם דיהודה כתר:

עזים הצדים. דיומה דבחר מיעשה מבי וכן לקמן בפרק מיעה הוא: **קסבר** שמעלה לאיסור מל כאן גדי עזים הא כל מקום שנאמר גדי סחם אפילו פרה ורחל בבשמעו ולילף מניה כתיב קרא אחרינא "ואת עזורות גדיי העזים כאן גדיי. העזים הא. כל מקום שנאמר גדי סחם אפילו פרה ורחל בבשמעו. ולילף מניה דהו לחו: שני כתובין הבאין כאחד יכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין הניתא למ״ד אין מלמדין אלא למיד מלמדין מאי איכא למ״ד מתי מעיקר בתיבי עזים. העזים אמר שמואל יוחי לרבות את הדלב נדי לרבות את המטמה גדי. לרבות את השליל גדי. לרבות את הדם גדי. לתרוצא את השליא גדי לרבות את המטמאה בחלב. אמר יולא בחלב. אבר בחלב אמר ולא בחלב מטאה הא חלוא גדי. כתיבי. הגן שרשא דרשון מסמה שמואל "אסור" חל עליה אסור. ואפילו חלב ומסתם מסר קרא נפקי דם נמי לא גמר הוא ושלוא נמי פרשא בעלמא הוא פשר לה מתי חוד לרבות את השליל. חוד למעוטי בחמה מסמא שמואל אסור חל עליה אסור. דאמר שמואל משמה דאלעזר. לכהן מסא שאכל נדרוסה. מסמאה. שאינו בסרוח שנאמר. שמתה. בר בי דקלון ברבי לוי שמחללת ועוכרת אינגיה אימא בעלמא אסור חל עליה. אסור ושאר הדם. דמעם דהמא ודחו דר אביה. אימא בעלמא מסבה שמואל. אין אסור חל עליה אסור ושאר דבא לבלל אם אסור אחר המבשל. חלב בחלב. הכי אמר דמכאסי יחד אמר לוקה חד אמר אינו לוקה בדא כמפלגי דלוקה מסבה אסור חל עליה אסור ומא דאמר אינו לוקה מסבה. אין אסור חל עליה אסור. דר״ע אין אסור חל עליה אסור. דאמר אלא לקי כי פליגי אבשר מבר לוקה חד אסרא. דרא ומר אינו לוקה. לדבי אפקיה דחמא. לאכילה בלשון בשול. כין. דאבשל. לק ואכלה. נמי. לק ואבעיה אימא מר אמר דהא. ומר אמר דהא. ולא פליגי. מותיבי *המבשל. בחלב פטור. דם שבשלו בחלב פטור. הנעצמות. הגידים. והקרנים. והטלפים שבשלו בחלב פטור. הפגול. והנותר. והטמא שבשלו בחלב. דיבה. דאי. תנא. סבר. אסור חל. גזל. אסור המבשל. בבי חלב. פטור מסייע ליה. לרישא. לקיש. דתנן. "מי חלב. הדי. הן בחלב. יוחנן. דלי. דא. בשמן. אמר. דרש לקיש. לא. שני. אלא. לחבשו. את. הדרעים. אבל. לעין. בשל. בשר. בחלב. מי. חלב. אינן כחלב. ומנו. רבנן. בחלב. אמר. אין. לו. אלא. בחלב. אמר. בחלב. פרה. ודחי. מין. אמרת. קב. דרוש. ומה. אם. שלא. נאסרה. עמו. בחלבה. נאסרה. עמו. בשולו. פרה. דרוש. שנאסר. עמו. בדרבעה. אינו. דין. שנאסרה. עמו. בבשולו. תלמוד לומר. בחלב. אמר. הא. לסבר. לא. קרא. הא. אמרא. לה. אמר. רב. אשי. משום. ראבא. למר. מעיקרא. דדרא. מרבא. מתרבא. קא. מיתיה. לה. מאם. מה. לאמר. שבן. נאסרה. עמו. בשרשה. ואבר. בפרה. שלא. נאסרה. עמו. בשרשה. תלמוד. לומר. בחלב. אמר. תניא. אינך. בחלב. אמר. אין. בחלב. אמר. בחלב. אמר. בחלב. אמר. שנמסרה. עמו. בבשול. אחרת. ונאסרה. עמו. בשרשה. שלא. נאסרה. עמו. בשרשה. תלמוד. לומר. בחלב. אמר. אמר. הוא. אמרא. לה. מאי. דבר. אש. משום. ראבא. לבר. בחלב. אמ

ב לא שמק הכמוב . במדרש ויקרא רבה בשני מקומות עשתה הטורה וכו' שמק הכמוב מלכילת בשר וחלב בשול שמק מלאיסור הבם וחלב בת הבם וכו' :
ג אין לאסור מן הטורה וכו' . במשנה (דף קי"ג) בשר בהמה מהורה בחלב בהמה מהורה לאסור לבשל ולאסור בהנאה בשר בהמה מהורה בחלב בהמה טמאה (או) בשר בהמה טמאה בחלב בהמה מהורה מותר לבשל ולהנות בהנאה וגמ' כל מקום שנאמר גדי שחם לאפילו פרה ורחל כמשמע ושם (דף קי"ד) אמרו אין לי אלא בחלב אמו בחלב פרה ורחל מנין וכו' :
ד וכן בשר וכו' . במשנה חולין הפרק (דף ק"נ:) כל הבשר לאסור לבשל בחלב חוץ מבשר דגים ומגביס וגמ' אמרו אלא בכל אמר חיה ועוף אינו מן הטורה

ופירש רש"י ה"ק כל הבשר לאסור לבשל בחלב מהן מדברי תורה ומהן מדברי סופרים חוץ מבשר דגים ומגביס שאינן לא מדברי תורה ולא מד"ס ומפרש רבינו דהאי לבשל לאכול הוא ולישנא דקרא דנקט דאי בביטול אלא אסרו אותם אלא בלבד מדבריהם אלא אסרו אותם אלא בלבד מפני

פ"ט ד וכן בשר חיה ועוף אינו אסור בהלכה מן התורה . בפ"ב מהלכות ממרים כתב דבשר חיה הוא מן התורה ושם לא כתוב כזה :

והחלב שנתבשלו באחד לוקה. ואף על פי שלא בשל :
ב לא שתק הכתוב מלאסור האכילה אלא מפני שאסר הבשול כלומר ואפילו בשולו אסור ואין צריך לומר אכילתו. כמו ששתק מלאסור הבת מאחר שאסר בת הבת :ג אין אסור מן התורה אלא בשר בהמה טהורה
בחלב בהמה טהורה שנאמר לא תבשל גדי בחלב אמו. וגדי הוא כולל ולד השור וולד השה וולד העז עד שיפרוט ויאמר גדי עזים ולא נאמר גדי בחלב אמו אלא שדיבר הכתוב בהווה. אבל בשר בהמה טהורה *(שבשלו) בחלב בהמה טמאה. או בשר בהמה טמאה (שבשלו) בחלב בהמה טהורה מותר לבשל ומותרת בהנייה ואין חייבין על אכילתו משום בשר בחלב: ד "וכן בשר חיה ועוף בין בחלב חיה בין בחלב בהמה אינו אסור באכילה מן התורה לפיכך

א גס זה שם : "ס"ל אינו והוא מיוחד :

לחם משנה

(דף כ"ח:) הקשו על מימרא דרב דאמר חני זיא בשר וחני זיא חלב שבשלן וכו' מה נפשך אי מלטרפין לביטול אמי לילקי אי לא מצטרפין לאכילה אמי לא לילקי וחירצו לעולם לא מצטרפים ובבא מיורה גדולה ע"כ . משמע דרב לא מודה בלוקה באכילה אלא כשמבשל ביורה גדולה הרבה חלב והרבה בשר ואמ"כ נקחו ממנו חני זיא חלב ואני זיא בשר אבל אם מתחלה נתבשל אלי זיא חלב ואלי זיא בשר באכילה לא לקי ומ"כ איך כתב דמודה רב באכילה הא רבינו אייתי בכאן אפילו בכזיא לבד אלי מחלב ואלי מבשר שנתבשל דאסק כלו כדפרישית לפי האומתא הא' לדעת רבינו ומ"כ היכי קאמר דאפי' רב מודה באכילה . וי"ל דהוא לא רצה להביא ראיה אלא מצטרף ומ"כ הוא הדין לגוי אפי' לאינו אלא קאמר דאפילו רב המיקל מודה באכילה דמצטרף ומ"כ הוא הדין לגוי אפי' לאינו בא מיורה גדולה וזהוק . ולפי האומתא הצייה שהזכרתי בדברי רבינו י"ל דמשמע ליה להרב המגיד מלבשל שנתבשלו כאחד אייתי (בכוך) [בכלי] מיורה גדולה :

ב לא שמק הכמוב וכו' . לכאורה נראה דרבינו לא פסק כשום אחד מהני תנאי ואמורלי לפרק כל הבשר (דף קט"ו) דאחד מפיק לאסור בחלב באכילה אלא אחלב כל כו' ואחד אלא אחריבא אמר לא תבשל גדי בחלב אמו ג' פעמים אחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור הנאה ואחד לאיסור בישול והוא ז"ל לא כתב כאן אלא כמו שאמר בו"ל דשתק הכתוב וכו' דהוי כמו הבא ובאיסור הנאה לא כתב מלקות כלל נראה דס"ל כאלו דמפיק בפרק כל הבשר איסור הנאה מק"ו ולכך לא לקי וכל זה ודאי הוא דבר כאלו דמפיק בפרק כל הבשר איסור הנאה מק"ו ולכך לא לקי וכל זה ודאי הוא דבר מימה לאיך שביק גמרא דידן ופסק כמדרש רבה . ועוד יש מימה דבמנין המצות נראה דסק רבינו כמ"ד לא תבשל גדי ג"פ אחד לאיסור אכילה וכו' שבתב שם (מצוה קפ"ו) אלא לבשל בשר בחלב שנאמר לא תבשל גדי וכו' (קפ"ז) אלא לאכול בשר בחלב וכו' שנאמר לא תבשל גדי פעם שניה מפי השמועה למדו שהאחד לאיסור בישול והאחד לאיסור אכילה ע"כ . הרי מבואר שם בתחלת דחד לאיסור אכילה ואחד לאיסור בישול וכו' והכא משמע דלא בעי קרא דלא תבשל דהכי דמפיק ליה מבישול כמו בת הבת . ועוד קשה שם למה לא מנה לא תבשל דלאיסור הנאה כיון דפסק כתנא גם כאן למה לא כתב לוקה על איסור הנאה . לכך נראה לי ודאי דהוא פסק כמ"ד ג"פ אחד לאיסור אכילה דלוקה על איסור הנאה . ולכך נראה לי ודאי דהוא פסק כמ"ד ג"פ אחד לאיסור אכילה וכו' כנראה ממנין המצות ומ"מ קשיא ליה לרבינו כיון דלא תבשל משמע לכאורה דמוקמינן ליה בתם אינו ענין לאיסור אכילה מ"כ ודאי דלא לקי כיון דמוקי לה בתם אינו ענין *כנראה מדברי הרוס' ברים פ' אינהו מסך (דף ס"מ) ולכך אינו דמן הדין יש לאסור אכילה מכל שכן דבישול וכיון שכן בגילוי מילתא דלא שבשל דהוי קרא יתירא מני והוי כמו בת הבת דהכי כתב רבינו במנין המצות (סימן ש"ל) שבתב שם ולמה לא אמרשה בחורה מפני שאסר בת הבת שתק מן הבת ומפי השמועה למדו שאיסור הבת מגופי בחורה כשאר עריות שנאמר ערותך היא לא מגלה עריותה ע"כ . הרי מבואר שם דכיון דאינה לן יתורא דערותך היא אתיא לן לגלויי כדי לחייב מלקות על הבת כיון דהוי כ"ש דאינה לן יתורא הכא נמי אמרינן הכי כיון דאינה לן גילויא דקרא יתירא דלא שבשל אלא אסור לאכילה והוי כ"ש דבישול מ"כ הוי כאילו כתוב בהדיא ולכך חייב מלקות אבל אם לא היה כתוב לא תבשל יתירא לאיסור אכילה לא הוה אפקינן ליה מק"ו לבד דהא גבי בת הבת נמי אי לא הוה כתיב ערותך היא קרא יתירא לא אפקינן ליה מק"ו אבל השתא דאית לן קרא דלא תהיי לן ק"ו אבל באיסור הנאה דאית לן ק"ו (כלומר) לא אתיא לן קרא דלא תבשל דאתא לאיסור הנאה אלא לאיסור לבד אבל לא מלקות כיון דאתי בתם אינו ענין ולכך לא מנה איסור הנאה במנין המצות וגם כאן לא כתב דלקי . ומ"ת הא איכא ק"ו גם כאן באיסור הנאה דהשתא בישול אסירא הנאה לא כל שכן י"ל דודאי הך הוי ק"ו ולא הוי דומיא דבת הבת דהוי אותו הענין ממש והוא יותר מק"ו וכך ק"ו דבישול לאכילה הוי דומיא דבת הבת ולא הך דהנאה . זה י"ל לדעת רבינו :

ג אבל בשר בהמה טהורה (שבשלו) בחלב בהמה טמאה וכו' וכן בשר חיה ועוף בין בחלב חיה וכו' . יש בכאן קושיא גדולה ומזקה עד מאד שהרי בהל' ממרים פ"ב כתב הכף זה בפירוש שכ"כ שם מהו זה שהזהירה תורה לא תוסף עליו וכו' כיצד הרי כתוב בתורה לא תבשל גדי בחלב אמו וכו' שזה הכתוב אסר לבשל ולאכול בשר בחלב בין בשר בהמה בין בשר חיה ועוף : וכן בשר חיה ועוף וכו' . הוא פסק בתירוצא דרב אמי דאמר ברים כל

*תמוה דמדרכה שם מבואר בתוס' ד"ה לעבור עליו דלקי וי"ע (יד מלאכי כלל אל"ף אות ג') .

משנה למלך

ואת עשרה מיני בחלב דלמה לאמורה ע"כ , ואי אמרת דאיסור הטמורה הוא דבר תורה אין מיהו ואפילו דאלב אסור דבר תורה משום אבר מן החי ואם היה אסור בלאיסור הנאה לא מבשל גדי בחלב אמו וכו' שזה הכתוב אסר לבשל ולאכול בשר בחלב בין בשר בהמה בין בשר חיה ועוף : וכן בשר חיה ועוף וכו' . הוא פסק בתירוצא דרב אמי דאמר ברים כל

בהמה בין בשר חיה וכו' . הרי ממש הפך מש"ש כאן . ושמעתי בשם רב גדול שתירץ שמה שכתב כאן הרמב"ם וכן בשר חיה קאי לעיל וה"פ אין אסור מן התורה וכו' אבל בשר בהמה טהורה (שבשלו) בחלב עמאה ה"ז מותר לבשל . וכן בשר חיה הוא בכלל דין בשר בהמה המוכרת לעיל שאסור לבשלו מן התורה בחלב חיה טהורה ומעתה בהמה מותר והא דלא כייל ליה הרב בהדי בשר בהמה וכתב אין אסור מן התורה אלא בשר בהמה לו בשר חיה וכו' היינו משום דבשר בהמה הוא מתמעטת הכתוב ממש שנדי משמע כל בשר בהמה עד שיפרוט ויאמר גדי עזים כמ"ש הרב אבל בשר חיה לא משמע מלשון הכתוב אלא נלמד מפי השמועה כמ"ש הרב ז"ל בהלכות ממרים ואמ"ג שהכל מן התורה לא רצה זה דוקא מפשט הכתוב וזה מפי השמועה ואחריו כתב הרב דין אחר ואמר ושוף בין בחלב בין בחלב בהמה אינו אסור באכילה ובייק בלישנא במ"ש מותר לבשלו ומותר בהנייה דאם כשמשמעות פשט דבריו חיה קאי לאסור הוי"ל מותר לבשלם . וזה הדרך נראה נכון מפני שיתרלו בזה דבריו אבל מ"מ צריך לייחב משמעות דבריו כפי הראה דוכן חיה קאי לאסור מפני שרואינו שה"ה הבין כן בדבריו שכתב שפסק כר"ע וכן ראינו שהבין הרב בעל המור ז"ל והרא"ש ז"ל כולם הבינו בדבריו כן וכן ראינו להרמב"ם עצמו שפסק בפירוש המשנה והוא דומק . ע"כ צריך לייחב דבריו כפי מה שהבינו בו גדולי עולם והרב מהר"ל לוי בן הביב ז"ל בפסקיו סימן פ"ז (דף ק"מ) חיזק על זה הירון קצת דמוק יע"ש . ולי נראיר נראה לתרץ ולומר דלעולם פסק הרב כר"ע דמיה ושוף אינו מן התורה ומ"ש בהלכות ממרים פירושו כן מפי שראינו בגמרא אלינא דר"ע דאפיק מחלבא גדי דלחיבי בקרא חד לבהמה עמאה וחד לחיה וחד לעוף על כן ס"ל דאי הוה כתיב חד גדי אמוד הוה אמינא דאתא לחתיר הדבר יותר קרוב אל הבכרא והוא עוף כמבואר כאן בדברי הרב המגיד שראתה לחתירו יותר מבהמה עמאה שכן כתב ולא יבו כתם מבשר בהמה כו' ובודאי שהעוף גרוע ממיה שהרי ר"י הגלילי דפליג במיה מודה בעוף ולכן היינו אומרים דאתא לעוף ושאסר מיה באיסור וכן אלב בהמה טהורה עם עמאה דלא שרינן להו אלא משום תרי גדי אחריני דכתיבי בקרא וכיון דאר"ע אי הוה כתיב חד גדי אמוד היינו מתירים עוף לבד לכן כתב בהל' ממרים לשום משל על הגרעינות ועל ההוספה ואמר כיצד הרי כתוב בתורה לא תבשל גדי בחלב אמו ומפני השמועה למדו שזה הכתוב אחד אסר לבשל בשר בהמה ובשר חיה דהרי לא הכתיב אלא בחלב אמו אפילו אחר

קדושה. הלכות מאכלות אסורות פ"ט

לפיכך מותר לבשלו ומותר בהנייה. ואסור באכילה מדברי סופרים כדי שלא יפשעו העם ויבואו לידי איסור בשר בחלב של תורה ויאכלו בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה. שהרי אין משמע הכתוב אלא גדי בחלב אמו ממש לפיכך אסרו כל בשר בחלב: ה "דגים וחגבים מותר לאכלן בחלב. והשוחט עוף ונמצא בו ביצים [כ] גמורות מותר לאכלן בחלב: ו המעושן והמבושל בחמי טבריא וכיוצא בהן אין לוקין עליו. וכן המבשל בשר במי חלב או בחלב מתה או בחלב זכר או שבשל דם בחלב פטור ואינו לוקה על אכילתו משום בשר בחלב. אבל המבשל בשר מתה או חלב וכיוצא

מפני מכילת בשר בהמה המטמא אבל בבשול והנאה לא נאסרו ולא יפו כחס מבשר בהמה טהורה עם חלב ממאה שמותרין בביטול והנאה כזכר למעלה אלמא לא נזרו ביטול והנאה אמו שיטול והנאה ואין הגזירה אלא על אכילה בלבד ואע"פ שיש לדמות דשאני החם שיש אחד מהם כבר אסור באכילה ואין לחוש שמא יאכלם אבל במיה ועוף בחלב שכל אחד בפני עצמו היתר נזרו על הבשול ועל ההנאה שמא יבא ליידי איסור אכילה וכשם שנזרו באיסור העלאה על השלחן כמו שיתבאר בפ' זה וכאלה מדא גזירה היא זהו דעת רבינו אלא נאסרו אלא באכילה בלבד:

ה דגים וחגבים וכו'. כבר נתבאר זה בסמוך: והשוחט עוף וכו'. ברייתא פ"ק דיו"ט (דף ז') מזכרת כאן בהלכות השוחט את המרגעלת ומצא בה ביצים גמורות מותרות לאכלן בחלב רבי יעקב אומר אם היו מעורות בגידים אסורות וקי"ל כת"ק ומסתמא דת"ק אפי' מעורות בגידים שרי כיון שנגמרה. וכתב הרשב"א ז"ל אינו הוא ביצה גמורה כל שיש לה חלבון וחלמון עדיין היא בשר וכיון שאין לה אלא חלמון עדיין היא בשר וכיון העוף ואסור לאכלה בחלב. עוד כתב שכל שאין לה חלבון הרי היא כעוגה מליחה לקדרה כדין בשר:

ו המעושן והמבושל וכו'. המבושן בעיא דלא מיפשטא בירושלמי בנדרים פרק המודר מן המבושל וידוע שספק תורה להחמיר ואין לוקין עליו. והמבושל בחמי טבריא וכו' נ"כ נראה שם שהוא שוה למעושן ולגבי שבת שהמבשל בחמי טבריא פטור כתבו בהל'

כל הבשר (דף ק"ד) כולה ר"ע היא וכו' וא"ת הא לא מיפטרינן מירוצא דרב אמי אלא לפרוקי קושיא דכמאן דלא כר"ע והך קושיא ליתא אלא מי אית לן סברת רב יוסף דקאמר לקמן דלא נזרינן נזירה לנזירה ובדכהנו שם ההוס' מטום דסתם דכיפא וכו' וא"כ רבינו דלית ליה סברת רב יוסף דנזרינן העלאה אטו אכילה א"כ אין פסק כהן תרגומא דליתיה אלא אליבא דרב יוסף. מיהו נזה יש לומר דרבינו ס"ל כאין לומר שבהנו שם ההוס' דזייף מדקתני כל הבשר דמסתמא כל הבשר שוה ואע"ג דהתם הודר מן הבשר אין כל הבשר שוה. י"ל לדעת רבינו דשאני הכא דקאמר כל וכיון דאמר כל משמע דהכלל הוי בענין אחד אבל ההם לא אמר אלא המודר מן הבשר מותר בבשר דגים וכו' וי"ל בדגים וחגבים הוא היתר גמור אבל בשאר בשר יש מלשוריאה ויש מדרבנן בגון בשר שוה. אבל א"א קשה לפירוש ההוס' דאיך קאמרי דכך קושיא הוי משום דסתם דרב יוסף דא"כ כשהיכין דב אמי אמר כולה ר"ע וכו' הא הוא לא מיכן אלא לשון כל ואיך מירץ קושיא דרב יוסף דהא קאמר אסור להעלות ואבל בשר אמי ואי ס"ד כרבנן אכילה גופה וכו' כדפירש רב יוסף. ולכן י"ל כוונת ההוס' דלא פריך גמ' אלא אשוס דאית ליה תרתי חדא ליתנא דכל ותדא קושיא דרב יוסף וא"ת דסתם לעומר אסר אחא אבל הקושיא היא ג"כ מליתנא דכל וכדמיכין ליתנא דכל אמר לבד קושיא דרב יוסף ולא הוי כלל מטום דמכמיטין ליה דאמריק דנזרינן נזירה לנזירה דהתהא לא מבייש ליה ליתנא דכל וכך הוא מטייע ליה דהוה מקשין ובזה פירוש רבינו והוס' הם שוים. כתב ה"ה ולא יפו כחס וכו' ואין הגזירה על אכילה וכו' נראה להטעם הוא דבאכילה הוא שהוא תאוה לאכול גזרו אלא יבא לעשות אבל לא גזרו ביטול דאין זה דבר התאוה כלל וכן הנאה אינו נראה תאוה כמו אכילה ויותר היתר לעצמו באכילה כיון שהוא תאב לאכלו. זה מלאתי בקונטרס אחד:

ו המעושן והמבושל בחמי טבריא וכו'. בטור יורה דעה סימן פ"ז כתב הטור כתב הרמב"ם המבשל בחמי טבריא וכו' וכתב שם הרב"ו ז"ל ורבינו ז"ל אינו אלא בחלוקה וכו' ובאותה חלוקה שכתב הרמב"ם קאי למבשל בשר מתה בחלב ולדם שבשלו בחלב דלוקה על זה משום דם וכו'. מ"ש דקאי למבשל בשר מתה כו' לא הבנתי זה דהך חלוקה לא הזכירה רבינו אלא חלב מתה ודם שבשל בחלב ובהני הוא דאמר דפטור על הביטול ועל האכילה לא נקי משום בשר בחלב אבל בשאר מתה חייב על הביטול והעניים הלוקים והטור מ"ש דפטור היינו דמבשל בחלב מתה. ומה נאמר דהוא ע"ם וע"ל בדברי הרב"ו ז"ל חלב מתה ועל זה קאמר דקאי אין לוקה משום בשר בחלב משמע דמשום בשר בחלב לבדו לא הוי רבינו ז"ל בפ"ב כתב דחלב הטמאים אינו לוקה עליהם אם לא אכלה נקי לא היא דהא רבינו ז"ל בפ"ב כתב דחלב הטמאים אינו לוקה עליהם אם לא שנאמר דיש חילוק בין חלב הטמאים לחלב הטהורה דחלב הטהורה נקי עלה משום נבלה אבל בחלב הטמאים לא דכתיב מבשרם לא תאכלו כדכתב רבינו שם דמשמע הבשר דוקא. ומה שכתב כאן הרב המגיד ז"ל ולגבי שבת שהמבשל וכו' ונראה דהוקשה לו למה המבשל בחמי טבריא אינו לוקה כיון דהוא מבשל ומיכן לכיון לגבי שבת פטור א"כ אין לו לומר כאן המבשל בשר במי חלב וכו' אם מבשל דם בחלב פטור ואינו לוקה. נראה דכיון דרבינו פסק כר"ע דאיתרו חלבא גדי חד למעושי מיה וחד למעושי עוף וחד דרבינו פסק כר"ע דאיתרו חלבא גדי חד למעושי מיה וחד למעושי עוף וחד

בהל' שבת: וכן המבשל בשר במי חלב וכו'. בפרק כל הבשר (דף קי"ד) ברייתא המבשל במי חלב פטור דם שבשלו בחלב פטור ואמרו שם (דף קי"ג) אמר שמואל וכו' גדי להוציא את הדם וכו' בחלב אמו ולא בחלב זכר בחלב אמו ולא בחלב שמופה ובכל אלו נראה שבשר רבינו שהוא פטור אבל אסור וכן עיקר. ויתבאר דין חלב שמופה מדין הכחל:

אבל המבשל בשר מתה וכו'. שם איתמר המבשל חלב בחלב (ואכלו) רב אמי ורב אסי חד אמר לוקה וחד אמר אינו לוקה. פירוש משום בשר בחלב ואמרו שם לימא בלאיסור חל על איסור קמיפלגי ודהו דכ"ע אין איסור חל על איסור ואתכילה כ"ע לא פליגי דלא נקי כ"פ בבשול מ"ד לוקה הד איסורא הוא ומ"ד אינו לוקה להכי אפקה רחמנא לאכילה בלשון בשול כיון דאתכילה לא נקי אבשול אמי לא נקי ואע"ע אבשול כ"ע לא פליגי דלקי כי פליגי אתכילה מ"ד אינו לוקה דהא אין אתע"ה ומ"ד נקי להכי אפקה רחמנא לאכילה בלשון בשול כיון דעל ביטול נקי על אכילה אמי לקי ואע"ה מר אמר הדא אי מ"ד לוקה בביטול ומר אמר הדא אתכילה לא נקי ולא פליגי. ופסק רבינו כן שלוקה בביטול ולא באכילה משום בשר בחלב דאין אתע"ה כל שאינו כולל או מוכיח או בא אתה וכבר נזכר עניין ברוך י"ז מהלכות מאכלות אסורות ה"ה והיה למתה שאין לוקה באכילה משום בשר בחלב דלא הייל אאיסור לאיסור אלא דאמר גדי לרבות את החלב גדי לרבות את המתה דס"ל לפוס ליתנא בהרא ולא כשמואל דאמר גדי לרבות את החלב גדי לרבות את המתה דס"ל הכי:

המבשל

לחם משנה

למעושי בהמה ממאה ודרשות דדרים שמואל דהיינו גדי לרבות את החלב גדי לרבות את המתה גדי לרבות את הטמאה גדי להוציא את הדם גדי להוציא את הטמאה גדי להוציא את הדם הטלית דרבינו דפסק כר' עקיבא ופסק דאין איסור חל על איסור אין לן לומר דרבי עקיבא סבירא ליה דלא דרשינן הני דרשות דדרים שמואל כי היכי דלייתרו לה חלתה קרמי לעוף ומיה ובהמה ממאה ואית ליה דחלב ומתה לא מרבינן דאדרבא אין לומר דאין איסור חל על איסור חל על איסור ולהוציא את הטלית ומי לו מי לא אתה למעושי דם דפטיטה דאין איסור חל על איסור ולרבות את הטלית ומי לא אריך קרא דפיטיטה בעלמא הוא ולרבות את הטלית ומי לא אריך קרא דגדי מעלית הוא אייתכו להו הלתא לדרשא דר"ע. וא"ת והיכי אמרת דאמר חד לבהמה ממאה הא דלא אתא לא אריך קרא דפטיטה דאין איסור חל על איסור וכדכתב רש"י ז"ל בפ' כל הבשר (דף קי"ג) וז"ל דאינו למעושי דם ובהמה לא אריך קרא דכיון דאין איסור חל על איסור מה"מ לן לאיתסרו דבעי קרא למעושיהו. וי"ל דסובר רבינו דאתי למעושי איסור ביטול בחלב עם בשר ממאה דלא היתה איכא איסורא בביטול דהתם ליכא למימר אין איסור אע"פ דאין איסור בבשר ממאה אלא באכילתה בלבד וכיון שכן הוה אמינא דעבר אאיסור ביטול קמ"ל. וא"ת א"כ נימא דאתא קרא למעט מלב מתה שאסור לבשל בחלב ואם קרא למעושי איסור ביטול לגיכא למימר אין אתע"ה דאין איסור בביטול בחלב מתה אם בהכילה בלבד ואשמעינן קרא דאין איסור בביטול בחלב מתה. וי"ל דשפי אית לן לאוקי למעושי איסור ביטול חלב בבשר ממאה אבל בבשר מתה בחלב אסמכתא ליה דלקי ביטולו ולא לקי על אכילתו וכדכתב רבינו לקמן (ליכא) א"כ למדנו מכל מ"ם דכל מ"ם כ ה"ה גדי להוציא את הדם וכן מ"ם גדי לרבות את הטלית וכן מ"ם גדי להוציא את הטלית כולהו לאו דוקא דלדעת רבינו מפיק לה מגדי דזה ה"ה דאיכא דשמואל נקט וכי היכי דשמו דאתייתרו להו חלתא גדי לדרשא דר"ע אלא דאמר גדי להוציא את הטלית לאו דוקא מגדי מכל עלמו לא דייק בכולהו דהא אע"ג דאמר גדי להוציא את הטלית אין לן לדייק דלא נקי ודם לא אריך קרא וכמו שם ה"ל אמרינן דה"ה לא דק למנקט הדרשות לפי דעת רבינו אלא כליעתא דקאמר שמו נקיו ואתי. וא"ת כיון דליכא קרא לא למעט דם ולא להוציא את הטלית כדכתיבנא כ ליה לרבינו דבדם ובטלית הוי פטור דמשמע פטור אבל אסור וכדכתב ה"ה וכבל אלו גר אסבר רבינו פטור אבל אסור בשלמא בחלב זכר והלב שהועה אית ליה פטור דמדאיסורא קרא למעט בחלב אמו ולא בחלב זכר בחלב אמו ולא בחלב שהועה משמע דהוה כ דנכנס בהאיסור הלאו וכי מעטינהו קרא לא מעטינהו אלא מאיסור לאו אבל אסור מי איכא אבל הני דהם דם ובטלית ולא אתא קרא לאתי אין לן לרבינו דפטור אבל אסור ומוד אם כוונת ה"ה באומרו וכבל אלו נראה שבסבור רבינו פטור אבל אסור וכו' הוי כדמכ לבאורה מדברי דהוי מדהולך קרא למעוטיהו כדכתיבנא א"כ לעיל גבי ביטול חלב מב ובשר מהורה למה כתב מוהר לבשל דמשמע אפילו בתחילה הא אמי מיעטא קרא ב בחלב אמו ולא בחלב ממאה דהא הלבא הלב אמו אית אבל אסור אבל אסור כמ"ש נבי הלב ממאה א"כ היה לו לרבינו לכתוב שם דהוי פטור אבל אסור כמ"ש נבי זכר וחלב שהועה:

שאין

משנה למלך

לאוכלו שהרי אין כונתו לשמתר בדברים האסורים אלא שנדמן לו. ומ"מ נראה דאף שבאמנו לאיסור הסמורה הוא דבר תורה ואפיכך יש לחמיר דאפי' בספק איסור תורה אלא לעשות בו סחורה; מ"מ אין לאסור המומי"א בסחורה משום דמומי"א זו כבר בטלה ממאכל אדם ואינה ראויה לאכילה אלא דבר שבטל ממאכל אדם אין בו איסור תורה וכמ"ש רבינו לקמן בפי"ד מהלכות אלו דין י"א שאם

מגדל עוז

המעושן והמבושל וכו'. כן משמע בנדרים בירושלמי פרק המודר מן המבושל (דף נ"ט): וכן המבשל בשר בחלב עד ונתערב עם שאר החלב. פרק כל הבשר (דף קי"ג קי"ד):

הגהות מיימוניות

[כ] שיש להן קליפה ע"כ:

ז גזרו ודימו שפשטה וכו'. הייט דדיליל גזר עליו וכדקו ומנלו שלא שטו מיסורו ברוב ישראל ועמד ר' יהודה מפיה דהחירו: ח וכל כ"ד שהחיל שני דברים וכו'. מן בעדיות הטיה ר' יוסף כן יושבר וכו' וקרו ליה יוסף שריה לפי שהחיל שלשה דברים ומהריין מהמתיך ומחיל ר' יהודה מיפיה מלכתיה דר' שמלאי שמשלאי לא הייה לתמ בכבתר"ד כשהחבר לא הסמן מ"ל בימינו תחיל לף לא הפת מ"ל מ"ל קרו לן כי דיעא שריה ור' יהודה שרא מחריפא כלקמיה כסס:

ט מהו זה שהחילה תורה וכו'. דעת רביע מבכל הסורה מ"ייר כל הוסיף וכל מוגע וכיוצא. מכל מבאר בחלב וכיוצא בזה לפ יתמל מלם לון מיסור דם מן החורה אלא דם בהמה ועוף שבך לחיב לעוף ולבהמה אבל דם מיה מיון מן החורה רבי נוגע דהיה בבלל ואם יתמר דם בחלב לחסר מן החורה הרי זה מוסיף שמין זה לחסר אלא מדברי סופרים וגזרו עליו לדי שלא יבוא ליד מיסור תורה וכיוצא בזה תמצא בכל המיסורין וספיגות שגזרו חכמים והא לחיב לא מוסיפו על הדבר אחר אבל מלוה אחכם ולא חגרעו ממנו לשמור לא מצות ה' אלהיכם ועשו מיסיג כהיב שתא ישראל אל הסוקים והמשפטים משמע דמצות לא הוסיף ולא חגרע אלו אבל מצות ה' כין מ"ע כין מצות ל"ת ולמה נאמר דלא מייר אלא אל"ת ומה שלא הוסיפו כל הוסיף אלא מצות עשה לייט דמייר בהם כל הוסיף וכל חגרע כין לעשה כין לדורות כין קבעה כין לא קבעה אבל גבי מצות ל"ת לא מייר כל מוסיף שאם הות ימיל לשמי אדם להסור עלמו בדבר המותר ואם הות בית דין דקבעי בהוסיפת לדורות לסבה מן הסבות אין כאן כל מוסיף והם כל גזירות חכמים ואם הורן להלקות אם מי שלקל בשר עוף בחלב לפי שהות אסור מן החורה עברו על כל מוסיף וכן כל חגרע לא שבל אלא אל"ת קבע אותה לדורות אבל לפי שעשה לא עבר לי סך עובדי דבחבין לעיל. מ"ש הרמב"ם ז"ל שכל דבר שגזרו עליו ופסרוהו לסיג ולמשמרת אל מורה אין בו משום מוסיף אלא אסור קבעוה לדורות וכו' אין בוגרן אלא עבר על כל מוסיף שאם רביע כתב כך אין זה מוסיף אלא סייג לחורה אלא בוגרן אומר דלא מייר בזה ביוצא בו מוסיף אלא אלו אין הות מבל כחורה אעפיה סייג לה. אלא דמלאת דעת רביע שבכל החורה כולה מייר כל מוסיף וכל חגרע ווהו דמתי אע"פ שמיני כדאי להבליע. אבל יש קושיא גדולה בדברי

ט הואיל ויש רשות לגזור וכו'. כתב הרמב"ד ז"ל אם כל נפלא יאמר הות בחלב מהבנת רביע. עליו שהרי בשר עוף בחלב אסור מן המוחר ויעמוד לאיסורו לדורות ומה שמר אמר ומשמיעו למקרא וכו' הבלא רביע אומר כמעלמת הרי הם חומרים שאינו של חלב ושאין הסבות ההות מוהר עליו אלא אם הסבות אסורות בעלמה. ומ"ש ואם נלע לפי מרך שעה וכו' אבל כתב רביע בפרק זה וכן אם רמו לבטל מצות עשה אז לעבור על אל"ת להחיר לבים לדם וכו' עושין לפי מה שעריכה הפעה. ומ"ש ולא אמלא אוסור מוסיף וכו' אלאם זה עיקר הבנתו ולא ידעתי כעשה לסברתו וכי הסותר שבשר עוף בחלב אסור מן המורה שהמורה הסרה מין אחד של בשר וא"ה לכל מידי דמיקרי בשר לא יקרא מוסיף הא ודאי מוסיף נקרא: על מ"ש רביע פה מפי

לחם משנה

אע"פ שאמרו שבסיקמעבו הסיריקו. אחור למה. שהיחה כיון דאחר המכון לא לוכא אם אם דמיסור שוקו ירושלים עדיף מעמעמא דרבני פוקות לבבל. הקמקא וכיון. שהם גלו דיש לבעו מקום בעם זה ס"ה מאמי שעם המרכון ונלקן נתון לשוה לכ"ד לבעלה אחי' שיהיה הכ"ד קבון מבראמון.

ן הרי שגזרו ב"ד כו'. כתב הרב המגיד ז"ל בהשגה סימן כ"ז דבכורה ליה לרביע דמעמא דאין לוכ הביטול יכול לעמוד ועעמא דלא אסר מיסורו ברוב ישראל כולה הלא מיבמא הוא ובהב בם הדע. אך דהרמב"ם ז"ל בהם דאינם יכולים לעמוד וכיים דלא אסר ודאי דאיכא בין גזרין וכו' אאל"כ רוב הציבור יכולים לעמוד ה"ק אפ"כ יכול להתפסר ברוב הציבור ואמאי שהגזרה הוא דיכול לעמוד בה. והגזרה להבטל אמרה בהתפשטה הוא הבעל ביכולה לעמוד בה אמתייב ע"כ. ומ"מ קשה לי על דברי רביע מאין הוציא הילוק זה דהיכא דאיד לא אפשר בשלם הגזירה מיקרא אבל היכא דאיכא אפשר לעמוד כן שיש הקבה ואח"כ בדקו ומצאו שלא אפשר אז נגזרה אבל אפשר כן הוא דבר קבון. וז"ל שיעא לי כן מאמר דאמקשה להוספות ח"ל על הרמ"ם דאמרו

הגהות מיימוניות

ישראל ע"ב: [כ] כדאשכחן גבי יהודה נשיאה שהתיר השמן שהיא בעמא אע"פ שדניאל גזר עליו כדאיתא התם: [ג] בספרי חבוא כתיב שאין מוסיפין על הלולב דעל הציצית ת"ל לא תוסיף עליו שאין פורתין הכן ת"ל לא תגרע מכנו מגיין שאם

פרות

גזירה על הצבור אלא אם כן רוב הצבור יכולין לעמוד בה: ן הרי שגזרו בית דין גזירה ודימו שרוב הקהל יכולין לעמוד בה. ואחר שגזרוה פקפקו העם בה ולא פשטה ברוב הקהל הרי זו בטלה ואינן רשאין לכוף את העם ללכת בה: ן גזרו ודימו שפשטה בכל ישראל ועמד הדבר כן שנים רבות ולאחר זמן מרובה עמד בית דין אחר ובדק בכל ישראל וראה שאין אותה הגזרה פושטת בכל ישראל. יש לו רשות לבטל ואפילו היה פחות [ג] מבית דין הראשון בחכמה ובמנין: ח וכל בית דין שהתיר שני דברים אל יתהר להתיר דבר שלישי: ט הואיל ויש לבית דין לגזור ולאסור דבר המותר ויעמוד איסורו לדורות וכן יש להן להתיר איסורי תורה לפי שעה מהו זה שהותרה תורה לא תוסיף עליו ולא תגרע ממנו. שלא להוסיף על דברי תורה ולא לגרוע [ג] מהן ולקבוע הדבר לעולם בדבר שהוא מן התורה כגון בתורה שבכתב כגון בתורה שבעל פה. כיצה הרי כתוב בתורה לא תבשל גדי בחלב אמו מפי השמועה למדנו שזה הכתוב אסר לבשל ולאכול בשר בחלב. בין בשר בהמה בין בשר חיה אבל בשר העוף מותר בחלב מן התורה. אם יבוא בית דין ויתיר בשר חיה בחלב הרי זה גורע. ואם יאסור בשר העוף ויאמר שהוא בכלל הגדי והוא אסור מן התורה הרי זה מוסיף. אבל אם אסר בשר העוף מותר מן התורה ואנו נאסור אותו ונודיע לעם שהוא גזרה שלא יבא מן הדבר הזה ויאמרו העוף מותר מפני שלא נתפרש בה החיה מותרת שהרי לא נתפרשה. ויבא אחר לומר אף בשר בהמה מותרת

השגת הראב"ד

יכולין ויש לב"ד לגזור ולאסור וכו'. א"א לא. אלא שלא רוח שכל. דבר שגזרו עליו ולאסרוהו בלמה. דוקחי. מדברנן. וקבלה אמתלאה בעלמה ואם גרם לפי עת לעשות לה. בשבו אמרוהו. ולא אמלא לאיסור אל מוסיף. אלא בלמות עשה לבנו. לגלה. ומסיגין ועבירות וגזרות בה. אין בשעה בין לדורות אין. שקבעה בדבר תורה. אין אלא לבנים:

ט הואיל ויש לב"ד לגזור וכו'. כתב הרמב"ד ז"ל שכל דבר שגזרו. עליו ואסרוהו וכו' ולי דבריו אינו לומר כן אלא אם כן בפירוש כתב כן בפירוש הוחיר. ויש רשות לבית דין לגזור ולאסור דבר בעלמה הרי הם חומרים שאינו של חלב. ומה שאסור אלא בעלמה. ומ"ש ואם נלע לפי מרך שעה וכו' אבל כתב רביע בפרק זה וכן אם רמו לבטל מצות עשה אז לעבור על אל"ת להחיר לבים לדם וכו' עושין לפי מה שעריכה הפעה. ומ"ש ולא אמלא אוסור מוסיף וכו' אלאם זה עיקר הבנתו ולא ידעתי כעשה לסברתו וכי הסותר שבשר עוף בחלב אסור מן המורה שהמורה הסרה מין אחד של בשר וא"ה לכל מידי דמיקרי בשר לא יקרא מוסיף הא ודאי מוסיף נקרא: על מ"ש רביע פה מפי

וכמו רבותינו דהביא מקרא דבמלרה אחם נאמרים וכו' דמ"ל אפילו מיקרא נמי לא מלא ולא סותם גלילה הימר ולמה סולכין ר' יהודה נאמרה. ולהקיר המוסטות עלמם בחיקין קוניות זו ואמר דקרא לא קחמר אלא דלא גזירות זיכולה להחבטל אפילו בב"ד קבון מיהו הלא לעניין שגרילה שמן וכו'. והא ודאי. לוחק הוא דקרא. משמע דאי ליכא הנוי כילו לא אלה בלי לכך חיכון רביע דולאי דלא אלה בלא. כיון שאין רוב הציבור יכול לעמוד. דבריהו לא אפשר לדעת רביע דכולה הדא מיהא אבל מ"מ מקבלת דבמן כיון שעמדו בה שנים הרבה ו"מ שאפשר לכך לגריכה היתר מיהם אלא שאפיו מיהא בכלים אין קבון סני והכי קאמר נמלא שאמו לבוסיו לאחיר בב"ד. קבון מסני שרמו דדרשין מקרא דאם מהחלה ודעו שלא אפשר לא אנס בלי אמיה לגריכה היתר ולכך הוצא דאיתו שאפשר מעלוין ליה לדגא לגריכה מיהא היתר אבל בודאי דבני בב"ד קבון:

ט הואיל ויש לב"ד וכו'. משמע מדברי רביע דסובל לאפי' שבים דין גזרו דבר לאיסור ויהיה הדין כן מפני גזירתם. אם יאחרו שאם אסרו כן הוא דבר הורה נקרא מוסיף ומיהיה עלמוד בהסך לדעתו ז"ל שאם הדבר אסור מן התורה ואמרו

הס

כגדל עון

וכל כ"ד שבסוף שני דברים כו' עד דבר שגזרו. פרק אין מעמידין דקרו ליה בי דינא שריה: הואיל ויש לב"ד וכו' ואם לא לעשות כפרק. בחב כרמב"ד ז"ל. כל אלה דעל נות וכו' ואני אומר זו מתלוקת ישנה בין הלמחבוים ז"ל ר"פ נפרא דעיבורין דאלינו לחוקף

לא

מפי הסמועה למדון, עוד שאסור הלמוד וכו'. כין בשר בהמה בין בשר חיה קטנה חמ"ש בס"ע. מהל' מחכלות אסורות דבשר חיה אינה אלא מד"ס. וי"ל להחמיר קולמר אפשר בכ"ע אבל מ"מ כיון. דחזינן בגמרא (חולין קמ"ז) דלוי מיקלא לבי יוסף דיסבא) ואמה מתניה דר"י בן בתירא סוה ומתינא דילמא דעם להו מעמא כשיעמול כ"ד ויאמר בשר חיה מותר מן הסולה אלא שאנו נאסור אותו מפני סיג בכך אפשר שיהיה נוגע אם יהיה במקום שעכנון ברבי ינוסו הגליל. ובדי לעקר מעל בדבר דשייך ביה נוגע ובייר ביה מוסיף נקיה בעון זה ולא מהני שכלא לעשות מכלן לענין הדין. מאחר שאמקומו (פסק) כל עקיבא דמיה חיה מן הסולה:

פ"ג א מי שאינו מודה בתורה שבעל פה וכו'. זה דעת רבינו. וכ"כ בסירוס המשנה בסנהדרין פרק האמקין:

ב ולא מעלין אומן. והרי הוא כשחט וכו'.

בריישא בפרק אין מעמידין (דף כ"ו) האפיקורסים והמסורות והקלפניים נע"ו מוכירין ולא מעלין אומן כלומר מן הכור מסורות המוסרים ממון חבריהם לאנס ומשמע בגמרא דהיינו להפעים דשניה דיסרה ואכלו איסורא סבל לחיתבון מנוה להעלו. ופסור לעמוד על דמו וכ"כ רבינו פרק בביאי ומסלמות רוצח ומתירה. נפש. ונכל מ"ש ולא מעלין הקשו בגמרא הבמה (אחוני אחמין) הסוקי מכשיל וחילו שאם היה סולם בכור מסלקו. ואמר בעיקר לאחוני בני מתינה ומוד מיבעו ב בבמה ד"ל בחים שכפר בקולה שבע"פ וכו'. זה דעת רבינו. וכ"כ בסירוס המשנה בפ"ק דמולין:

ד אבל זקן ממרא הקמור בקולה הוא חכם אחד מחכמי וכו'. מקורם בסנהדרין פרק האמקין (דף ס"ז) כמו שיבאר בסמוך. ומ"ש שיש בידו קבלה ודן מיבוש. שיש בידו קבלה. ומ"ש כך קבלתי מן הרב מסמוך מהמדות שהתורה נדרשת בהן. ומ"ש מקולה ויש לו חלק לעוה"ב בפרק אמר הדין (דף מ"ג) פירשו שכל מי שיעלה ליהרג מוחלין לו הקולה נפי שכל המקולה יש לו חלק לעוה"ב וכתב רבינו בזקן ממרא המקולה ויש לו חלק לעוה"ב לאפוקי ממי שלו מולה בקולה שבע"פ שאוקו אין לו חלק לעוה"ב. אף על פי שהוא דן ולא דיין הוא קבל וחסר קבלו הרי וכו'. שם (דף פ"ח) אמר רב. כהנא וכו' אילו נהרג עד שיאמר כך הוא בעלי זקן מומרים מפי הסמועה וכו' ר' אלעזר אמר אפילו הוא אומר מפי ספמועה וחסר מומרים כך הוא בעיניו נהרג כדי שלא ירבו מחלוקות בישראל ובהיקבא לדבר בהיקבא. וקשה. ליה אלכה כרבי אלעזר וזהו אמתר רבינו. מע"פ שהוא דן. ולא דיין דבעיינו הוא אומר כך נראה בעיני וחסר מומרים כך נראה בעיני הוא קבל וחסר קבלו. ר"ל דבעיינו הוא אומר מפי הסמועה. וחסר אומרים מפי הסמועה. ואיינו דלא כרב. כהנא ומתינא דס"ל לאם הוא קבל. ולא דכן שיהדון בזקן ממרא וכ"ל. ד' אמר רבינו כן בפירוש וכתב כאן כללי הדין ולא חסר לאפוקי: (אם) אינו ב"ד לממון. שם אמר ר' יהושע שאם דבריה שם לי' זעירא מאחי ירושלים בעל אמתל על קמיו קמיו אמתל בן סורר ומורה שרגו

לחם משנה

שם שזה הדבר מן המורה הוא מוחר אלא שחסר הסריחו הרי זה נקרא נוגע דאחד פעמא הוא כיון דלאמרה הריכא דמן המורה מוחר. ואם אמרו אמר לו הסריחו נקרא אומרים מפני אומרים שהאיסור הוא מן המולה ועשו לאיסור דבריהם איסור על הורה ולא אמרו שהאיסור של דבריהם. וכו' ג"כ בסקוה אסור מן המורה. ואם אמרו שהאיסור הוא מדבריהם ולא מן המורה נקרא נוגע. פעמו לאיסור

מגדל עוז

לי בעי מורה אי לא. ומסקנא דאם אמר ר' אלעזר ור' יהושע נגעי מחנות. ובסנהדרין פרק האמקין בגמרא דזקן ממרא. וכו' כזה הדעות ואלו ואלו דברי אלהים חיים הם ודות אחד לגבל. והאמת יורה דלכו:

פ"ג מי שאינו מודה כו' עד והסיר המסבול. בסנהדרין פרק אין מעמידין הבריה נחורה מי' עד איסורו לאיסור המורה. מתקנה ע"ו (דף כ"ו) פרק אין מעמידין הבריה ק ר"מ מודעת לכותיה ר"ל ונדוני הרשעים ר"ל ר"מ ור"ל מקולי: אבל זקן ממרא הכתוב בתורה כו' עד ולפיכך נורה עליו תורה מיתה. בסנהדרין פרק האמקין (דף פ"ז ס"מ): ובתורה ויש לו חלק לעולם הבא ולכן עד כדי שלא יבאו מחלוקות בישראל. בסנהדרין פרק אלו בן האמקין ופרק אלו

בדברי רבינו מדייה מלדיה שבחבר פ"ט מהל' מחכלות אסורות וכן בשר בהמה בין בשר חיה קטנה חמ"ש בס"ע. מהל' מחכלות אסורות דבשר חיה אינה אלא מד"ס. וי"ל להחמיר קולמר אפשר בכ"ע אבל מ"מ כיון דחזינן בגמרא (חולין קמ"ז) דלוי מיקלא לבי יוסף דיסבא) ואמה מתניה דר"י בן בתירא דיש בהו מיעוטא דעם להו מעמא דילמא מ"י. הגליל. ובנבי הלכתא בוודאי מחבירו. אבל המאכל. אבל לא חמיר מעמא לחיבון מליבה דל' יוסי הגליל. מקום דמליבה מוסיף ונוגע בבשר בחלב ובעבר המוסיף דבר היה דחיה הוו. מן הסולה אע"ג דלא כתיב בשמה. לבי מקמר היה בכלל ואם"ם הוי מן הסולה אף בשר לעוף הוי מן סולה והוי מוסיף ומעבר הנוגע. אלא דלא כתיב בהמה ונלפי שהמאכל מייר אסר אסיר מליבת דריב"ג נקיב מליביה אמרי אל ומה שבחב במקומו שהוא לעניין הלכה. ולהבאי זה לפי שרשיהם שמחבאים בדברי רבינו:

פ"ג א מי שאינו מודה וכו'. כל הני מאמרו בפ' חלק ומליהם אמרו מוכירין ולא מעלין. ובכל אין מעמידין הני ר' אבהו קאיה דר' יוחנן דעבו"ם ורחני בשמה דקה לא מעלין ולא מוכירין אבל האפיקורסין והמסורות והמומרים מוכירין ולא מעלין ובפ"ק דר"ה בשנו יחד האפיקורסין והמומרים והמסורות: **ב** בד"א בחיים שכפר בתורה וכו'. עניין חיוק שאמלה לכון דעבו"ם מכר במס' שבת. ולאה שבחב דרבינו זה לאמר זכות על הקרקעין אבל הגמרא בזמניו זה הם היה אפשר בידינו לוכרין היה אמור לוכרין מהני בכל יום אם מהאיזין אוחל לאוכל ומוכרין אוהם להמין הולה שבע"ם והם מחרפין ומקללין אם בעלי הקבלה ואין לרון אם אלו בכלו אנוסים אלא לוכרים בחולה שבע"ם וכבר אמרלתי בהשגת אחלה על עניים:

ד אבל זקן ממרא וכו'. פ' אלו הן המאקין

בסנהדרין זקן ממרא ע"כ ל"ד שנאמר כי ופלא ממך דבר למשפט וכו' אלהיך אשר יבחר בו לשרתו ולעשות פסוק נמצא תומרן קולו. ס"ל לי יפלא ממך דבר בחולה שבע"ם אבל מדבר ממך זה יומן וכו' למדנו שלא חייבה הולה אלא מופלא ומימה לכ"ל: אע"פ שהוא דן וכו'. הני מסמע מסמע דמחני דחמן לך. דרשתי וקו דרשו תכיני לך לחדתי ובן לחדו חכיני ומשמע שאם הוא אומר לפי הסמועה. ומסס אומרים שלא אומר לפי הסמועה. אינו מעשה. זקן ממרא והיינו שאת הדנו אלא עקבים בן מהלכתא לפי שהוא היה אומר מפי הסמועה. ובקה דס"ל לא אמר לרב להגא דאמר אינו נהרג עד שיאמר כך הוא בעלי זקן אומרים מפי הסמועה ולא כל' אלעזר דאמר אפילו אינו אומר מפי הסמועה ולא אומרים כך הוא בעיניו נהרג כדי שלא ירבו מחלוקות בישראל. וי"ל דלעולם כל"ל אמר אמר אמר מפי הסמועה. ומסס אומרים כך הוא אומר מפי הסמועה. ורב. כהנא לאיתוחב מדהניא שלמה דברים אם לי זעירא מאחי ירושלים בעל אמתל על קמיו קמיו אמתל בן סורר ומורה שרגו אמר לו אחי ואמר לאמתל לו מוחלין לו זקן ממרא שרגו ביה דיון לאמתל לו מוחלין לו ובסנהדרי אלו אחיי. מבלבוס על שנים הודו לי ועל זקן ממרא לא הודו לי כדי שלא ירבו מחלוקות בישראל. אמר לאחי אמר אמר לאחי אמר אמר מפי הסמועה ומסס אומרים כך הוא בעיניו הרב. וכ"כ רבינו לקמן:

ג ממ"ג לאוין קסג; **ב** ממ"ג לאוין סי' יג:

אין

הגהות מיימוניות

פתח לבדך ברכה בהנים לא יאמר הואיל ופתחתי לבדך אוסיף משלי כגון ה' אלהי אבותיכם ה"ל לא תוסיף ואזהרה לא תיהיא כמ"ל לולב צריך אגד לפיכך מר"ר שאין לחוש לה דהאי לחודיה קאי והאי לחודיה קאי כדמפרש פרק הנחנקין. ובוכחים פ' התערובות משמע דהניחן במתנה אותה אם נתנו בארבע עבר על כל. חוסיף והניחן בסתן ארבע אם נתנו באחת עבר על לא הנבע וכן ארבע פוטפות שבתפילין אם עשה ה' עבר על כל

א טוי"ד סי' רמא ממ"ג לאוין קסג;

אילימא בית שמאי אומרים מקנה. פין: ולא מריח. בעיס מקיקים יפה מן הסדהה ולא הקנה כלן הקיקה: וכיון הלל אומרים מריח ולא בעי קינוח. דלא מקי ליה בקינוח אלא מדים בעיס והוא עיקר ולכן צריך קינוח. אין קינוח. פה. לכאורה לאמרו בסר אחר בעיסה: אלא. אם כן קינוח כפה בקינוח הפה

תורה אור

אילימא בית שמאי אומרים מקנה ולא בעי מריח ובית הלל אומרים מריח ולא בעי מקנה אלא דא דאמר רבי זירא אין קינוח פה אלא בפה כמאן כב"ש אלא בית שמאי אומרים מקנה ולא בעי מריח ובית הלל אומרים אף מריח ליה מקולי בית שמאי ומתלמי בית הלל ולחייה בבי. קולי בית שמאי. דתמרי בית הלל אלא בית שמאי אומרים מקנה ודא הדין למקנה. ב"ר אמר דא ומי אמר דא ולא פליגי נופא. אמר רבי זירא אין קינוח הפה אלא בפה. דתי מלי ברחיטי אבל ברשעה לא. ודרמינו נמי לא אמר אלא בקרא אבל בחמטא משמר. ששמן והני מלי ברכיכא אבל באקשא לא. והלבנה בכל מלי. דוי קינוח. לבר מקמא. הסר ותרקא. בעא סניה. רב אסי. מרבי יוחנן בסת ישקה בין בשר לגבינה אי לא. כלום אינו אמר רב. דסרא. יאכל בשר אסור לאכול גבינה. גבינה מרה לאכול בשר אלא בכמה ישקה בין גבינה לבשר אי לא. בלום נופא אמר רב. דחבא אבל בשר אסור לאכול גבינה. מתה לאכול בשר. אמר ליה. הא. ארא בר יוסף. לרב. חסרא בשר. שבין השינים מרור קרי. עליה. הכשר עדנו. בין שיניתם אמר מה. עקבא. אנא. לא מלתא. הלא בר. חבא לגבי. אבא אבילה. אבא כי. הוה. אבל בשרא. דאיתא לא. הוה אבל בגבינה. הר למר (ה). עד. השתא. ואלו. אנא. בדא. פעוראתא. הוא. הלא. אבילנא. לפעוראתא. אתי. אבילנא. אמר. שמואל. אנא. לא. מלתא. הלא. בר. רמבא. לגבי. אבא. דאילו. אבא. דאה. סוד. נכסה. תרוי. יבני. ביומא. ואנא. לא. מיתינא. אלא. דא. ויבמא. שמואל. לטעמה. דאמר. שמואל. מאן. דיסיר. נכסיה. בלומא. משכח. אסתרא. אבי. דאה. נכסיה. בל. יומא. ויומא. דאי. פגע. בארסיה. דדרי. מתבא. דאופי. אסר. ליה. הני. לה. לבא. אסר. ליה. לבי. מר. אסר. ליה. לבבר. קרמך. ובבון. רבון. אסתרות. סוד. נכסה. בל. לומא. אסר. דאה. ניחרי. כלתי. אסתרי. דבר. שמואל. ויומא. דר. חוא. ציורא. דבוקא. באעיה. שקלה. לבלומה. סרכיה. אוחבה. בגוה. רמא. לא. אי. אגשי. סכקה. (ב). אשכחתיה. הוא. לכולה. אי. אסתרי. דמר. שמואל. אמר. רב. אחי. רב. אבין. אמר. רב. יצחק. בר. אשי. מסר. ראשונים. מצות. ואחרונים. חובה. סיתיבי. מים. ראשונים. ואחרונים. חובה. רישא. חובה. קבי. לה. נופא. מים. ראשונים. ואחרונים. חובה. אמצעים. רשות. לבר. רישא. חובה. קבי. לה. נופא. מים. ראשונים. ואחרונים. חובה. אמצעים. רשות. ראשונים. ועטלן. בין. בבל. בין. בבל. ואמרי. לה. אין. עטלן. עד. גבי. בר. קנא. מאי. בינייהו. אמר. אביי. קנמא. מים. ראשונים. נוטלן. כן. בחמין. בין. באין. אחרונים. אין. נוטלן. אלא. בצונן. מפני. שרחמן. מפעפעין. את. הדרים. מים. ראשונים. עוטלן. בין. בחמין. בין. בצונן. אמר. רב. יצחק. בר. יוסף. אמר. רבי. יוחנן. לא. שני. אלא. שאין. היד. סולדת.

אילימא בית שמאי אומרים מקנה ולא בעי מריח ובית הלל אומרים מריח ולא בעי מקנה אלא דא דאמר רבי זירא אין קינוח פה אלא בפה כמאן כב"ש אלא בית שמאי אומרים מקנה ולא בעי מריח ובית הלל אומרים אף מריח ליה מקולי בית שמאי ומתלמי בית הלל ולחייה בבי. קולי בית שמאי. דתמרי בית הלל אלא בית שמאי אומרים מקנה ודא הדין למקנה. ב"ר אמר דא ומי אמר דא ולא פליגי נופא. אמר רבי זירא אין קינוח הפה אלא בפה. דתי מלי ברחיטי אבל ברשעה לא. ודרמינו נמי לא אמר אלא בקרא אבל בחמטא משמר. ששמן והני מלי ברכיכא אבל באקשא לא. והלבנה בכל מלי. דוי קינוח. לבר מקמא. הסר ותרקא. בעא סניה. רב אסי. מרבי יוחנן בסת ישקה בין בשר לגבינה אי לא. כלום. אינו אמר רב. דסרא. יאכל בשר אסור לאכול גבינה. גבינה מרה לאכול בשר אלא בכמה ישקה בין גבינה לבשר אי לא. בלום נופא אמר רב. דחבא אבל בשר אסור לאכול גבינה. מתה לאכול בשר. אמר ליה. הא. ארא בר יוסף. לרב. חסרא בשר. שבין השינים מרור קרי. עליה. הכשר עדנו. בין שיניתם אמר מה. עקבא. אנא. לא. מלתא. הלא. בר. חבא לגבי. אבא. דאילו. אבא. כי. הוה. אבל. בשרא. דאיתא. לא. הוה. אבל. בגבינה. הר. למר (ה). עד. השתא. ואלו. אנא. בדא. פעוראתא. הוא. הלא. אבילנא. לפעוראתא. אתי. אבילנא. אמר. שמואל. אנא. לא. מלתא. הלא. בר. רמבא. לגבי. אבא. דאילו. אבא. דאה. סוד. נכסה. תרוי. יבני. ביומא. ואנא. לא. מיתינא. אלא. דא. ויבמא. שמואל. לטעמה. דאמר. שמואל. מאן. דיסיר. נכסיה. בלומא. משכח. אסתרא. אבי. דאה. נכסיה. בל. יומא. ויומא. דאי. פגע. בארסיה. דדרי. מתבא. דאופי. אסר. ליה. הני. לה. לבא. אסר. ליה. לבי. מר. אסר. ליה. לבבר. קרמך. ובבון. רבון. אסתרות. סוד. נכסה. בל. לומא. אסר. דאה. ניחרי. כלתי. אסתרי. דבר. שמואל. ויומא. דר. חוא. ציורא. דבוקא. באעיה. שקלה. לבלומה. סרכיה. אוחבה. בגוה. רמא. לא. אי. אגשי. סכקה. (ב). אשכחתיה. הוא. לכולה. אי. אסתרי. דמר. שמואל. אמר. רב. אחי. רב. אבין. אמר. רב. יצחק. בר. אשי. מסר. ראשונים. מצות. ואחרונים. חובה. סיתיבי. מים. ראשונים. ואחרונים. חובה. רישא. חובה. קבי. לה. נופא. מים. ראשונים. ואחרונים. חובה. אמצעים. רשות. לבר. רישא. חובה. קבי. לה. נופא. מים. ראשונים. ואחרונים. חובה. אמצעים. רשות. ראשונים. ועטלן. בין. בבל. בין. בבל. ואמרי. לה. אין. עטלן. עד. גבי. בר. קנא. מאי. בינייהו. אמר. אביי. קנמא. מים. ראשונים. נוטלן. כן. בחמין. בין. באין. אחרונים. אין. נוטלן. אלא. בצונן. מפני. שרחמן. מפעפעין. את. הדרים. מים. ראשונים. עוטלן. בין. בחמין. בין. בצונן. אמר. רב. יצחק. בר. יוסף. אמר. רבי. יוחנן. לא. שני. אלא. שאין. היד. סולדת.

מסורת השס"ם

אנאכלת. עם. הזר. על. השלחן. וניחות. לכל. כבן. שורה. אמר. ליה. אבא. בשלמא. אי. אשמעינן. חלת. חיצה. לארץ. בארץ. דאבא. למיגר. בשם. חלת. דארץ. דאוריתא. ולא. נוהגין. איכא. מינה. אלא. חל. משום. דליכא. למיגר. הוא. אבל. הכא. אי. שרתה. ליה. לאסוקי. עוף. וגבינה. ארא. לאסוקי. בשר. וגבינה. ומיכל. בשר. בחלב. דאוריתא. מתקיה. לה. רב. ששת. סף. סף. לצון. בצון. דהא. אבא. אבא. נוהגין. שמא. יעלה. באילפס. ונחתה. סף. סף. כל. שני. הוא. וכל. שני. אינו. מבשל. אלא. נוהגין. שמא. יעלה. באילפס. ראשון. מתניתא. דתעם. עולה. עם. הגבינה. על. השלחן. ואינו. נאכל. דברי. בית. שמאי. אומרים. אינו. נאכל. אלא. יוסי. אומר. מקום. שיש. בו. בית. שמאי. ובית. הלל

בם להתאמה ולהוצאה דם. אבל תוקף לא אסור ע"פ ליתא.

אלא שכן הדרך, ודי"ל כל קירוב בעיתה:

ק יש"ל הבשר חוט נעוץ בחלב דאורייתא, הבל ואסור בחלב דאורייתא, ומן המעלה את הנעוץ עם הגבינה על הדעת לאכלו. אינו עובר בלא תעשה, הפריש תלמודא זה אוכלו. **מתניתין** (ק"ג ע"א) המעלה את הנעוץ עם הגבינה על השלחן בשר בחלב, ורם או שליא שבשליא בחלב פטור: ואם לכן בכלל, מדבר משום בחלב אסור בם אכילה, ואסור בם הנאה, ומן הדבר אינו אסור בהנאה, ומן אסור בחלב דאורייתא, אבל בחלב אחרת, והמבשל בחלב לא שנא בחלב אמר, ולא שנא בחלב אחרת, והמבשל מותרת, מותר לבשל, ומותר בהנאה, בשר שבשל בחלב חייב, וכן האוכלו, ורמבשל בחלב אסור בהנאה, ואסור בהנאה, בשר אסור אבל אינו אסור בהנאה, ומן אם אינו רוד לבשר, אינו אסור בהנאה, בשר בחלב אינו אסור בהנאה, ומן אם

טמאה בשר בהמה טמאה וחלב בהמה טהורה מותר לבשל ומותר בהנאה ובשר העוף בחלב פשוט שם במשנה ה) דלב"ע מותר מן התורה ובשר מיה פלוגתא דרבי עקיבא ורבי יוסי הגלילי (שם) ופוסק רבינו כרבי עקיבא דאמר מיה ועוף אינם מן התורה וכ"כ הרא"ש (פ"ח סי' מ"ו) שהוא דעת הרי"ף (מב:) וכן פסק ן) הרמב"ם בפ"ט מהלכות מאכלות אסורות (ה"ד) וכן פסק הרשב"א במורת הבית (תורה והקצר ב"ג ח"ד פד ע"ג) ומהרי"ן בגמרא (שם קטו. וקד:) דלב"ע הייט דוקא מדאורייתא ז) אבל מדרבנן אסירי וכתב הרמב"ם בפרק המבר (שם) אלא אסרום מכמיס אלא בחלבה אבל לא בבשול והגייה וכבר יישב הרב המגיד מה שקשה על זה ולשון רבינו אינו מכוון שכלל דין בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טמאה ובשר טמאה בחלב טהורה עם דין בשר מיה ועוף בחלב טהורה ונהי דלענין אלא גזרו על בשול כולהו הכי אמרינן דתמיהין ומדברי הרמב"ם ז"ל אבל מקום מ"ש אינו אלא מדרבנן לא אלי קאי אלא לחיה ועוף בחלב טהורה דאילו לבשר טהורה בחלב טמאה ובשר טמאה בחלב טהורה לא אסרו אלא בבשר בחלב בהמה טהורה וגם לא היה להם ענין לאסרו מדברי הם אמר שבבר הוא אסור ועומד מן התורה משום בשר בחלב וגם לא היה בשר טמא אלו משום חלב טמא וכך ה"ל לכתוב אבל בשר טהורה בחלב בהמה טמאה אלו בשר טמאה בחלב טהורה מותרים בבשול ובהנאה ובשר מיה ועוף אפילו בחלב טהורה מותר בבשול והנאה ואף בחלב אינו אסור אלא מדרבנן:

ד **כתב** הרשב"א בתשובה (ח"ג סי' רנו) מסתברא שאסור לבשל בשר בחלב אפה מפני מראית העין ואם נפל לתוך התבשיל בטל ואין לרך שיעור (ב) וזה ל"ל ברור:

ומ"ש ואינו נוהג אלא בטהורה וכו'. כתב בית יוסף ולשון רבינו אינו מכוון דבכלל דין בשר בהמה טהורה בחלב טמאה ובשר טמאה בחלב טהורה עם דין בשר מיה ועוף בחלב טהורה הם לענין דלא גזרו על בשולם והנאתם מכל מקום מ"ש אינו אלא מדרבנן לא אלי קאי אלא לחיה ועוף בחלב טהורה דמותר באכילה מן התורה וגזרו עליו איסור אכילה אבל בשר טהורה בחלב טמאה אי נמי בשר טמאה בחלב טהורה כבר אסור באכילה מן התורה לא הוצרכו לגזור עליו ולפע"ד דמכוון הוא דקתני ליה לרבינו דכולה מתניתין דסוף פרק כל הבשר פליגתא דתנא קמא ורבי עקיבא ורבי יוסי הגלילי בדאוריתא היא אבל כולהו תנאי מודו דאף בבשר טמאה וחלב טמאה אית מיה משום איסור בשר בחלב מדרבנן ולע"פ שבבר אסור הוא מן התורה נפקא מינה לענין תמיהה עצמה נעשית נבלה דקיימא לן כרבינו אפרים (עור סי' לג דף קמו) דלא אמרינן נעשה נבילה אלא בבשר בחלב אי נמי אפילו לרבינו הם דבכל שאר איסורין נמי אמרינן נעשה נבילה נפקא מינה לענין תמיכה הראויה להתכבד דפסק הרמב"ם בפי"ו מהלכות מאכלות אסורות (ה"ו) דאף תמיכה שאינה אסורה אלא מדרבנן אינה נעשה נבילה אם היא ראויה להתכבד והביאו בית יוסף בסימן ק"ל (קסא) ד"ה כתב הרמב"ם) לפ"ז תמיכת בשר טהורה שנתבשלה בחלב טמאה הרי תמיכה הראויה להתכבד אי נמי גבינה משובה שקיבלה טעם מבשר טמאה אפילו בחלב היתר בטל אבל אם לא היה שם איסור בשר בחלב מדרבנן לא אמרינן בבשר איסורין נעשה נבילה וכן אין לו דין תמיכה הראויה להתכבד אמתר דאין איסורן תמיכת עצמו אלא תמיכת שקיבלה טעם מאיסור ומה שאינה הרב לשונו בשלמן ערוך לפי דעתו דלא גזרו איסור בשר בחלב אבשר טמאה וחלב טמא דלפ"ז נמשך דלא אמרינן בהו תמיכה נעשה נבלה וכן אין לו דין תמיכה הראויה להתכבד אינו נכון ודוק:

[קונטרס אחרון] **אבל** בשר טהורה בחלב בהמה טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה ובשר חיה ועוף וכו'. כך היא נוסחת כל ספרי רבינו ומה שהקשה בית יוסף על זה התבאר בעוד טעם בתיבורי. ומהרו"ך (פרישה אות ד' ודרישה אות ט) כדי להגיל מקושיית בית יוסף הגיה והוסיף תיבת לא וכל"ל או בשר טמאה בחלב טהורה לא ובשר חיה ועוף. גם כתב ליישב נוסחת רבינו בדרך שלחבתי עיין שם [עד כאן]:

ב **ומ"ש ומותר בבישול ובהנאה.** משמע דסבירא ליה דאין בו איסור כל עיקר ואפילו מדרבנן אבי וכ"כ הרב המגיד פ"ט מהלכות מאכלות אסורות (ה"ד) ויש לתמוה אמאי לא הביאו דסוגיא ריש פרק כ"ה דמנן כל הבשר אסור לבשל בחלב מון מבשר דגים וחגבים וקאמר עלה (קד:) כמאן דלא כרבי עקיבא דאי רבי עקיבא האמר מיה ועוף אינו מן התורה ומיהו רב אסי הכי קאמר כל הבשר אסור לבשל בחלב מהן מדברי תורה ומהן מדברי סופרים מון מבשר דגים וחגבים שאינן לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים אלמא דמיה ועוף לרבי עקיבא אסור לבשל מדברי סופרים ודוחק לומר דהאי לבשל לאכול הוא ולישנא דקרא נקט כמו שפירש הרב המגיד דהא קרא בין אכילה בין בישול קאמר אבל מון לפרש דלאכול קאמר ולא בישול וז"ל הרשב"א בחידושיו ריש פרק [כל הבשר] כל הבשר אסור לבשל ואסור לאכול מהן מדברי תורה ומהן מדברי סופרים מון מבשר דגים וכו' והשתא מוכח להדיא דלרבי לוקיימתא דרב אסי נמי הכי קאמר דאסור לבשל ואסור לאכול מהן מדברי תורה ומהן מדברי סופרים מון מבשר דגים וכו' והשתא מוכח להדיא דלרבי

דרכי משה

(ב) וצ"ע דהרי אפילו בחלב בהמה טמאה מותר לבשל ואפילו בשר חיה ועוף בחלב טהורה הואיל ואינו אלא מדרבנן כל שכן בחלב אשה ולית ביה משום מראית עין בבישול מידי דהוה אחלב בהמה טמאה וצ"ע ועיין לעיל סוף סימן ס"ו מ"ש מזו (אות ט):

פרישה

(ל) **אבל בשר טהורה בחלב בהמה טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה לא.** כן נראה לגרום וכן הגיה מוהר"ר ורבי (נמצאתי על הטור) מילת לא וכ"ל לא דמותר בבישול והנאה ואין ענין כאן לאסור באכילה משום בשר בחלב כיון שבבר אסור ועומד מן התורה משום בשר טמא ואין איסור חל על איסור ועיין דרישה: (ה) **ובשר חיה ועוף אפילו בחלב טהורה אינו אלא מדרבנן.** פירוש באכילה (אבל התוספות מוספין עיקר דבשר חיה ועוף בחלב דאורייתא עיין בטעריס בכ"ל (מכות פי' פה ס"ק ה, ופיין יש"ש פכ"ה סי' ק) דפלוגתא דרבי עקיבא ורבי יוסי הגלילי הוא דרבי יוסי סבר ד"ה] דאורייתא. עד כאן המגיה) וז"ל הרמב"ם פרק ט' מהלכות מאכלות אסורות (ה"ד) ואסור באכילה מדברי סופרים כדי שלא חז) יפסעו העם ויטעו לידי איסור אכילה של תורה אבל אין משמע בכלאות אלא גדי בחלב ממש ולא תמיר חיה ועוף יבואו לאכול גם בשר בהמה גסה בחלב ע"כ:

דרישה

(ב) **אבל בשר טהורה בחלב בהמה טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה לא.** כצ"ל וכמ"ש בפרישה דאי אפשר לכלול הכל בבבא אחת עם בשר חיה ועוף הא"כ מהו שאמר אינו אלא מדרבנן דהא דמסיק דמותר לבשל ובהנאה אפילו לכתחלה ובאכילה אסור מדברהם ואילו בשר טמאה עם חלב טהורה אסורה מן התורה משום טמאה ואפשר ליישב ברוחק דאיסור בשר בחלב דרבנן קאי נמי אחלב טמאה עם בשר טהורה או איפכא ונפקא מינה אליבא דעת רבי אפרים והרא"ש ורבינו דסבירא להו כוותיה דלא אמרינן חתיכה נעשית נבלה כי אם בבשר בחלב אבל בשאר איסורין החתיכה עצמה שנאסרה חוזרת להיתר לאחר שנסחט האיסור שבו בששים כנגדו כמ"ש רבינו בסימן צ"ב ובסימן ק"ו וא"כ יש נפקא מינה הכא דאם אחר שנתבשל בשר זה בחלב טמאה נתערב בקדרה אחרת ונסחט החלב ממנו דאז החתיכה עצמה מותרת וכן בחלב אם נתערב בשאר חבשילין ונתבטל האיסור שבה בששים כולה מותר משא"כ אי הוה נאסרה תחלה בדין בשר בחלב הוי בעינן ששים נגד כולה והא עצמה עומדת באיסורה לעולם אלא שעדיין קשה שלא מצינו זה בשום מקום שבשר או חלב טמאה יש בו איסור בשר בחלב דרבנן ושנעשה נבלה מדרבנן:

הגהות והערות

ה) עיין בתוספות חולין קיג ע"א דלרבנן אסור מן התורה ועיין בורא"ש סימן נא ובהגהות הב"ח שם, ובערך השלחן הספרדי מגיה "דלר"ע": ו) עיין כנסת הגדולה בהגהות בית יוסף אות ג מ"ש בשיטת הרמב"ם לגבי חיה: ז) עיין ספר הארוך מש"ך שמקשה הא לר' יוסי הגלילי מותר אף מדרבנן, ובספר ערך השלחן הספרדי מגיה דלר"ע: ז*) **מירוש** בבשר חיה סובר רבי יוסי דאסור מן התורה. אבל במלכות ועטרת שלמה שעל שערי דורא (שהוא השערים דרש"ל) לא מצאתי לשון זה רק דעת מהרש"ל להחמיר כדעת התוספות דבשר חיה ועוף אסורין מן התורה והיא שיטת תנא קמא דדבי עקיבא דאילו לרבי יוסי הגלילי בשר עוף מותר לגמרי: ח) **כ"ה** הנוסח ברוב דפוסי הרמב"ם וכתה"י כמ"ש בילקוט שינויי נוסחאות שברמב"ם הוצאת פרנקל (ובדפוסי פרישה נשתבשה התיבה מעט וכתוב יפשיטו) ובקצת דפוסי רמב"ם הנוסח יפשעו:

עקיבא נמי איכא איסור בשר בחלב בחיה ועוף מדרבנן דין בישול דין נהנאה וכדפריש"ת ודברי הרמב"ם נמי מכוונים ע"פ דרך זה שהרי כתב (מאכ"א פ"ט ה"ג) אין אסור מן התורה אלא בשר בהמה טהורה וכו' אבל בשר בהמה טהורה שנשלו בחלב בהמה טמאה או בשר בהמה טמאה שנשלו בחלב בהמה טהורה מותר לבשל ומותר בהנייה ואין מיירין על אכילתו משום בשר בחלב מטותר להדיא שלא אמר דמותר לבשל ומותר בהנייה אלא מן התורה וכדמסיים ואין מיירין על אכילתו משום בשר בחלב ומהא דכתב אח"כ (ה"ד) וכן בשר חיה ועוף אין בחלב חיה אין בחלב בהמה אינו אסור באכילה מן התורה לפיכך מותר לבשלו ומותר בהנייה מדברי סופרים וכו' הוא הדין לאסור לבשלו ואסור בהנאה מדברי סופרים דאיסור בישול והנאה נמשך אחר איסור אכילה כדמוכח להדיא ממאי דכתב וכן בשר חיה ועוף וכו' אינו אסור באכילה מן התורה לפיכך מותר לבשלו ומותר בהנייה דממילא משמע דלמאי דכתב אח"כ דאסור באכילה מדברי סופרים הוא הדין נמי דאסור בבישול והנאה מדברי סופרים ומה שלא כתב בפירוש דאסור מדברי סופרים היינו לפי שלא נתבאר בתלמוד בפירוש וזה דרכו בסותם דבריו כלשון הגמרא ומאחר דפשטא דסוגיא משמע דלא שרי מדרבנן בישול והנאה אלא בשר בהמה דגים ומגבים למה לנו להקל ומו דהתוספות (קיב. ד"ה בשר) כתבו אהא דתנן בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה אסור לבשל וכו' הוא הדין בשר עוף ולבנן דאסור מן התורה דדוקא רבי עקיבא הוא דאמר חיה ועוף אינם מן התורה ונפקא לן מדדרים לקמן אם שאסור משום נבלה אסור לבשלו בחלב עכ"ל לפ"ז משמע דהלכה כרבנן דאין הלכה כרבי עקיבא מאיריו ואע"ג דהאשירי"ש (פי' נא) כתב דמדהמיא האלפסי דברי רבי עקיבא אלמא דסבירא ליה דרבי עקיבא [בא] לפרש דברי ת"ק ולא לאיפלוגי עליה מכל מקום קשה הדבר להקל כנגד דעת התוספות וכך כתב מהרא"י בהגהת שערי דורא סימן ע"ו (פ"ק ח, וד ד"ה אבל) ושכך נהגין דאין מחלקין [בין] בשר עוף וחיה לבהמה דאין איסור באכילה וא"כ לפ"ז נראה דאין לחלק ביניהן גם לענין איסור בישול והנאה וכיון בחיה ועוף וכיון בבשר טמאה וחלב טמאה נוהג דין איסור בשר בחלב אף בבישול והנאה מדרבנן כן נראה לפע"ד ודוק היטב וכל זה אלא כמ"ש בהגהת שלמן ערוך בהגה"ה לאשורה ושנייה ושלישית לחלק בדין בישול והנאה בין בהמה לעוף אלא אין מיאוס:

ג **וביצים הנמצאים** וכו'. גרייתא פ"ק דיום טוב פלוגתא דתנא קמא ורבי יעקב ופסק כתנא קמא דמתיר בגמורות אפילו מעורות בגידין:

ה **וביצים הנמצאים בעופות מותרים לאכלם בחלב במה דברים אמורים שהן גמורות** וכו'. גרייתא בפ"ק דיום טוב (ז:) השמיט את המרגולת ומצא בה ביצים גמורות מותרות לאכלן בחלב רבי יעקב אומר אם היו מעורות בגידין אסורות ומשמע מדברי הפוסקים דהלכה כתנא קמא וכ"כ הרב המגיד (מאכ"א פ"ט ה"ה). וכתב הרשב"א בתורת הבית (קנר ג"ג ריש ש"ד פד ע"ב) איזו היא ביצה גמורה כל שיש לה חלבון וחלמון אף ע"פ שמעורה בגידין אין לה אלא חלמון עדיין בשר היא וכגוף העוף היא ואסורה לאכלה בחלב ויש אומרים שאינה גמורה עד שתגמר קליפתה ומתקשה והרשאון נראה עיקר עכ"ל וסברא זו שלחה הרשב"א כתבה המרדכי בריש פ"ה (פי' מרב) בשם רשב"ם. ורש"י (שם ז:) פירש ביצים גמורות ואפילו אלא קליפה לבדה אלא שהחלמון לבדו גמור ואע"פ שמעורה עדיין בגידין שריא וכתב עליו הרא"ש (פי' מ) ואפילו הן מעורות אלא שנגמר החלמון והיינו אלא של ביצים כשמחוברות באשכול ונלבד שיגמור החלמון אבל אותם שלא נגמר החלמון שלהם אסורים עכ"ל וכתב רבינו ירוחם (נת"ו אות כא קנו) דברי רש"י והרא"ש ואח"כ כתב ויש מפרשים דוקא שנגמרו בחלבון וחלמון ונראה עיקר עכ"ל: **ובאמת** שמפשט לשון הרא"ש שכתב והיינו שלא ביצים כשמחוברות באשכול וגם פרש"י (שם ז.) באותה סוגיא אהא דתניא האוכל מנבלת עוף טהור מן השלל של ביצים וכו' מן השלל של ביצים כשהם כבשים וסלולין וקבועין בשדרה כלומר האוכל אותם ביצים בעודן מעורין בגידין ועל מעורות בגידים פירש מחוברות משמע מכל זה שאע"פ שעודם מחוברים באשכול אם נראה בהם שנגמר החלמון לגמרי כלומר שגדל בשר כל מה שדרכו ליגדל מיקרי גמורות ומותר לאכלן בחלב אבל מדברי רבינו שכתב ועדיין היא אדומה ומעורה ממו השלל של ביצים המחובר באשכול נראה שהוא מפרש כל שהיא מחוברת באשכול עדיין לא נגמרה אלא בשכבר פירשה מן האשכול עכשיו ומפני שעדיין היא אדומה ואותם הם שוריי"ם [קומקי קרי לה מעולה בגידין ומפני שהיא דומה לאותן שמחוברות באשכול כתב הרא"ש והיינו שלא של ביצים כשמחוברות באשכול כלומר שהיא דומה לאותן שבשלל דהיינו המחוברות באשכול ונראה לי לפי זה דכשפורשת מן האשכול עדיין אינה נגמרת כל צרכה דאל"כ כיון דנפירשה מן האשכול מיירי למה הולרך לכתוב ונלבד שיגמור החלמון וכו' אלא ודאי לפירוש זה אמי למימר שאע"פ שפירשה מן האשכול אינה מותרת בחלב עד שתגמר ותגדל כל מה שדרכה ליגדל: **דהר"ן** (נ: ד"ה מיא השומט) כתב כלשון הזה בגמרא מוכח דביצים גמורות שיש להם חלבון וחלמון אע"פ שעדיין מעורות בגידים מותר לאכלן בחלב והוא הדין לביצים גמורות בהאי גוונא לא בעו מלאה אבל שאין גמורות בעו מלאה דבשר גמור מיהו עכ"ל ן וכ"כ רבינו ירוחם בנע"ו אות כ"ב (קנ מוע"ס) שאם אין לה חלבון עדיין בשר היא וטעונה מלאה עד כאן ונאמרות מיים (הל' איסורי מאכלות מ' עב) הביצים גמורות הייבו שיש להם אותה קליפה דקה ולבנה אלא שעדיין היא רכה וה"ר יהונתן פירש דאפילו אלא קליפה דקה החיצונה מותר והוא שנעקרו מן האשכול אבל אם עדיין תלויים באשכול אסור ודוקא מעורבין בחלב הוא דאסורי אבל אם אכלן בפני עצמן מותר לאכול אחריהם בביתה או אלא קיטום פה ונלא נטילה עכ"ל ונראה לענין בשר בחלב אין להתיר ביותר כיון דבשר עוף בחלב דרבנן ונראה דהוא הדין לענין מלאה מדרבנן ואיפשר שהמחמיר בזה הוא חומרא דאתיא לידי קולא שיבוא לאלתם עם עוף או בשר ואם אינם בהם מה לפלוגו ובלעי מדם דפלגי עוף ובשר הנמלאים עמהם ומכל מקום השולם נוהגין שכל שאין להם חלבון מולחין אותם ואפילו עם בשר וכבל כיולא בדבריה אלו סומכין על המנהג (ג): [בדק הבית] וכן כתב הרב המגיד (מאכ"א פ"ט) בשם הרשב"א (תוה"א ב"ג ש"ג עה.) [עד כאן]:

דרכי משה

(ג) **ובמרדכי** ריש פרק כל הבשר (חולין סי' תרפו) ודוקא כשנמצאו גמורות ובקליפה אזי מותרין לאכלן בחלב וגם א"צ מליחה כי אין להם דין בשר אבל אם אין להם קליפה אסורין [לאכלן] בחלב וגם צריכין מליחה כי יש להם דין בשר עכ"ל וכ"ה בשערי דורא (סי' ע). וכתב שם מהרא"י ז"ל בהג"ה (אות ד' ד"ה וכן) ואפילו בגמרה קליפתן החיצונה רק שהיא רכה מולחין אותן כשאר בשר וכמדומה שנוהגין הנשים איסור אפילו אם הקליפה קשה לגמרי ואפשר משום דאמרינן (כתובות ס:) אפילו ביעתא בכותחא לא לישרי אינש קמי רביה ומפרשים התוספות (שם ד"ה אפילו) דר"ל [ג] בכהאי גוונא משום הכי היו נמנעים לפעמים להורות בו לפי שנזכר בתלמוד בהדיא ועי"ש כך נשתרבב המנהג עכ"ל ובאיסור והיתר הארוך כלל מ"ב (דין ח) כתב דכל זמן שאינה גמורה שכמוה נמכרת בשוק צריכה מליחה ואסורה לאכלה בחלב עכ"ל ונ"ל דטוב למולחה לבד בלא שאר בשר:

פרישה

(ו) **וביצים הנמצאים בעופות** כו' כתב הרשב"א כו'. עיין מ"ש ע"ז מרישה:

חדושי הגהות

[ג] **פירוש** הא דאמרינן בפרק הדר (שינהן מכ:) אפילו ביעתא בכותחא וכו' מפרשים התוספות (ד"ה אפילו) בשם בעל העערוך (ערך כתח) דלאו בשמא ביצים אלא דאומן ע"ל. ה"ת דאין לן עם האחרן שלא ידע שמותרות בחלב אלא בשמותרות ומצא בה ביצים גמורות אחר שמותר לאכלן בחלב כדאמרת מלה (ו:) ב"ל

הגהות הערוך

ט] כ"ה בדפוסי ר"ן ודרשות ובדפוסים שלפנינו שוריק. [illegible]

הלכות בשר בחלב

סימן פז

באיזה בשר נוהג דין בשר בחלב והיאך נקרא בשול. ובו י"א סעיפים:

א (א) כתוב בתורה לא תבשל גדי בחלב אמו שלש פעמים (ב) אחד לאיסור בישול ואחד (ג) לאיסור אכילה ואחד (ד) לאיסור הנאה (ה) והוציא אכילה בלשון בישול לומר (א) שאינו אסור מן התורה (ו) אלא (ז) דרך (א) בישול (ב) אבל (ח) מדרבנן אסור בכל ענין. ב) (ג) (כל בשר בחלב (א) שאינו אסור מן התורה (ב) (ט) בהנאה (עור ותרוך כלל ג):

פז (סעיף א) **(א) שאינו אסור מן התורה מותר בהנאה.** רש"ל פרק כ"ה סימן ק' מוכיח על זה ועל מ"ש הרמב"ם (מאכלות אסורות פ"ט ה"ד) והמרדכי (ע"ז סי' תתכא) וס"ל מסברא להתמיר בהנאה. ואנו אין לנו אלא דברי הראשונים והאחרונים:

באר הגולה

פז א) גמ"מ מולין דף קט"ו:

ב עור והרשב"ם בתוס' המ':

גליון מהרש"א

פז א כתב בתשובות צמח צדק סימן צ"א גם במקום דבריעבד מותר מכל מקום אם הרב אסר לו לעשות כן מתחלה ולא שמע ועשה לא מקרי דיעבד:

ב אחד לאיסור בישול. ובשר שנתבשל לחודיה וגם חלב מבושל אסור אח"כ לבשלם יחד ולא אמרינן ביה אין בישול אחר בישול דוהו רק בשבת ומיהו בכבר נתבשלו יחד זרוצה לבשלם שנית דיוק סימן ק"ה במשבצות ס"ק כ' ד"ה עוד למדתי דשרי וסיים בצ"ע:

ג אלא דרך בישול. וצלי להפרי חדש הוי מן התורה וכן טיגון והמגחת יעקב סובר דהוי דרבנן ועירוי מכלי ראשון הוי ספק מן התורה וחם לתוך צונן אדמיקר כו' הוי דרבנן וכן כלי שני עיין פרי מגדים בפתיחה ד"ה עוד אדבר וע"ש ד"ה והנה נגע דבשר חם שנגע לגבינה חמה בלא רוטב אין דרך בישול ואסור רק מדרבנן ולח בלח אי שייך תחאה גבר עיין הר"ן שבת עלה כ"א ת"ר נותן אדם לתוך כו':

ד מדרבנן אסור בכל ענין. עיין בספר ברק הבית (כב"י רש) סימן ק"ה:

ה ודוחק לומר דהאי לבשל. עיין לקמן ס"ק ז' וס"ק י"א:

אמרי בינה

פז א) כלומר כו'. דקשה ליה לרבינו הש"ך ז"ל מלת דרך דהוה ליה למימר שאין איסור אלא בבישול ע"כ כתב הש"ך כלומר כו'. ר"ל דבמלת דרך בא למעט כבוש ומליחה שאינו דרך בישול כלל אבל צלי וחם לתוך חם או צונן לתוך חם דהוי דרך בישול אסור מן התורה. ועיין בפרמ"ג:

ב) ודוחק לומר דהאי לבשל לאכול הוא כו'. ר"ל דהב"ח רוצה

פז (סעיף א) **(א) שאינו אסור מן התורה מותר בהנאה.** רש"ל פרק כ"ה סימן ק' מוכיח על זה ועל מ"ש הרמב"ם (מאכלות אסורות פ"ט ה"ד) והמרדכי (ע"ז סי' תתכא) וס"ל מסברא להתמיר בהנאה. ואנו אין לנו אלא דברי הראשונים והאחרונים:

ביאור הגר"א

פז [א] **שאינו כו'.** שם ק"ח עמוד א' ועיין רש"י שם ק"ד עמוד ב' ד"ה מחקיף כו' וכל שעל ידי האור הוא דרך בישול כמ"ש שם גזירה שמא יעלה ולא קאמר רק לאפוקי כבוש כמו שכתוב לקמן סוף סימן צ"א וכמ"ש בפרק ג' דפסחים (מ"ד ב') ופרק ו' דנזיר: [ב] **אבל מדרבנן כו'.** רש"י בפסחים שם וכמ"ש במתניתין דחולין קט"ז עמוד א' המעמיד בעור כו' ועיין תוספות בפרק ב' דעבודה זרה ל"ה עמוד א' ד"ה מפני כו': [ג] **כל בשר כו'.** (בעבודה זרה) שם עמוד ב' בין לרב חסדא בין כו' אבל לשמואל לא פריך. מרדכי שם (עיין בחידושי ר"ע ור"ל דהמרדכי ס"ל כמ"ש הרמב"ן והריטב"א בעבודה זרה שם דקושטא דמילתא נקט דסחם עור קיבה שלהם גבילה היא. ח"ש במרדכי שם ריש דחולין היינו לפי תירוץ הרי"מ וכן לתירוץ תוספות דחולין קט"ז עמוד א' ד"ה המעמיד והרמב"ן וריטב"א בעבודה זרה שם בשם הראב"ד):

חידושי רע"ק

פז [ד] **אלא דרך בישול.** [*וצלי עיין פרי חדש דמדברי הר"ן נקוגיא דטעמא מלב דכתב דבמאכר כדי קליפה לא אמרינן דמתיכה עלמה נעשית נגלה להמרו חז"ל מתיכה עלמה נעשית נגלה היינו משום לחם דבשר בחלב אבל איסור כדי קליפה לא משכחת בבשר בחלב. והא משכחת לה בעופא תלב שנפלה על גלי דלאחר כדי קליפה, אלא על כרחך דקמירא ליה להר"ן דגלי לא הוי בשר בחלב דאוריתא, דדוקא דרך משול הוא דאסור ולא גלי, וכתבתי מה דאריכות בתשובה ב"ה] ובפרי חדש מסיק דגלי וכן עירוי צונן לחוך חם הוי דאוריתא ועיין בים של שלמה פרק ג"ה (סימן מ"ה) דכתב דבשר חם שנגע בגבינה אמה אינה למיתר דאסור רק מדרבנן עי"ש וכתב בהגהת (ש"ד) [או"ח] שבשוף הספר (כלל ל' סימן ד') דתמיכה שבכבשה בחלב אסור לבשלה דעד כאן הוי איסור כבוש מדרבנן ועתה עובר על איסור משול דאוריתא עכ"ל משמע דאם נתבשלה בחלב אחר ולבשלה ועיין בפרמ"ג בתשובות סוב (סימן ק"ה ס"ק ב' (בשופו)) [ד]. ב) וכן כתב **המרדכי פרק אין מעמידין.** עי"ש שהטעם כמה מהא דאמרינן מפני מה אסרו גבינות נכרים מפני שמעמדים אותן בעור קיבת נבלה ואמאי אינו אסור גם כן בהנאה משום בשר בחלב אלא על כרחך כיון דהוי רק דרך כבשה דבבשר אינו אסור בהנאה. וקשה לי הא בתמא קשה לאלי נקט הטעם דמעמידים בעור קיבת נבלה הא גם בעור קיבת כשרה הוי בשר בחלב וכן הקשו תוספות ותירצו כיון דהוי רק בשר בחלב דבבשר אינו אסור בהנאה [*ופ"ל דודאי לאיסור דלענין לפסיקא] וכן לחם שתיבלו הר"י מיג"ש והרמב"ם דבאמת יש מהסתם שמים בחלב ואיסורו רק משום מעמיד ועל ידי מעמיד לא נעשה בשר בחלב וממילא בחם אודא גם כן ראיתם דלענין הנאה משום בשר בחלב ליכא דהא משום מעמיד לא נעשה בשר בחלב. וכיון דהמרדכי לא אמרינן ליה להנך תירוצים שאר קושיות תוספות דלאלי נקט נבלה הא בכשרה גם כן אסור משום בשר בחלב וי"ע. גם קשה לי על תירוץ המרדכי דגמרות לא נאמרו בהנאה דבטעם מותר בהנאה וכן בפמ"ש תוספות לענין הנאה הוי ספק דרבנן מכל מקום עדיין קשה הא גמרות דנכרי אסורים לעשות מהם מבשל דאם הנכרי העמיד בעור ונבלע טעם בשר בחלב בכשרה כשעתה מבשל אומה הבלוע במוך החלב הוי עתה משול ועבר משום משול בשר בחלב וגם נבשלו יהא אסור בהנאה וי"ע: [ג] **מותר בהנאה.** והא דלא כתב דאותר בבשול היינו דכיל בר"מ על ידי כשעה ומליחה חם אסור בבשול כיון דבכשעה ומליחה נבלע בו חלב וכשיבשל הוא מבשל עתה בשר עם החלב שבתוכו ועובר משום משול וגם יאסר בהנאה דנעשה בשר בחלב לאוריתא ודוק. ולגרוס כן מדים לערב בשר בחלב להנות ממנו עיין בתנאת יעקב כלל פ"ה ס"ק י"ט: [ד]

באר היטב

פז (א) **בישול.** כלומר אבל לא ע"י כבוש ומליחה שאינו דרך בישול. (וצלי בכלל בישול דצונן לחוך חם אף הוא דרך בישול וכן עירוי מבשל לפחות כדי קליפה ומעושן הוי בבישול ומבושל בחמי טבריא לא אסור מן התורה. פרי חדש (ס"ק ב)): (ב) **בהנאה.** אף מדרבנן ומהרש"ל חולק ופוסק דאסור בהנאה והשיג עליו הש"ך וכתב שאין דבריו מוכרחים גם הט"ז כתב ואנו אין לנו אלא דברי הראשונים והאחרונים (ולפ"ז בשר עוף בחלב ואין בו ס' מותר ליתן לגרי והקדירה מותר בהנאה הסכמת ראשונים ואחרונים דלא כמהרש"ל המחמיר בהנאה. והרדב"ז בתשובותיו נשאל על מה שנהגו לחת בתוך הצוק"ר בזמן שמבשלין אותו חלב של בהמה טהורה ואומרים האומנים שנותנים שנים למאה אם מותר לאכול הצוק"ר עם בשר והשיב דמותר דהרי נתבטל במים ובצוק"ר עיין פרי חדש (ס"ק ז)):

פתחי תשובה

פז (ה) **לאיסור אכילה.** ואף שלא בדרך אכילה והנאה אסור ולוקה, עליו מצא"כ בשאר איסורים מן מכלאי הכרם כ"כ הרמב"ם בפי"ד מהלכות מאכלות אסורות (ה"י וה) המילו הפרי מגדים בפתיחה (ד"ה הנאה): (ו) **לאיסור הנאה.** ומי לוקה על הנאה דעת א) הרמב"ם (מאכ"א פ"ז הי"ז, ופ"ט ה"ו) דאינו לוקה ושאר פוסקים (משנה למלך יסודי התורה פ"ה ה"ח ד"ה ודע דאמר) סוברים דלוקה והנפקא מינה בזמן הזה אי לוקה עיין בתר היטב לעיל סימן ט"ז סק"י. ועיין פרמ"ג בפתיחה אי אסור בשעת הנאה ולא אסור בשעת אכילה ולא אסור בשעת אכילה ולא אסור בשעת הנאה ולא אסור בשעת אכילה ולא אסור בשעת הנאה ולא אסור בשעת אכילה ולא אסור בשעת הנא

הלכות לשון הרע

(12)

אמרי בינה

הלכות לשון הרע

דרוש ה'תשע"ב

מהר"ר אברהם אבן עזרא

מהר"ר אברהם אבן עזרא

**מהר"ר אברהם אבן עזרא

(סעיף ג) **(ג) אבל בשר טהורה בחלב טמאה כו'.** לשון הטור אבל בשר טהורה בחלב בהמה טמאה או בשר טמאה בחלב טהורה ובשר חיה ועוף אפילו בחלב טהורה אינו אלא מדרבנן ומותר במשול ובהנאה עכ"ל ולכאו' הבית יוסף (אלא ריש ע"ב) שלשון שאינו מכוון הוא דמה שבחלב אינו אלא מדרבנן לא מצי קאי אלא לחיה ועוף בחלב טהורה דאי לבשר טהורה בחלב טמאה או איפכא לא אשכחן שאסרוה חכמים באכילה משום בשר בחלב וגם לא היה ענין לאסרו מדבריהם אחר שבבר הוא אסור ועומד מן התורה משום בשר טמא או חלב טמא כו' עד כאן לכך תיקן כאן הלשון ויפה כוון אלא שהב"ח (ס"א ד"ה ומ"ש ואינו) הביא עליו ופירש דהטור אתא לאשמועינן דמ"מ מדרבנן אסור משום בשר בחלב ונפקא מינה לענין חמיצה נעשית נבילה דס"ל (לקמן סימן ל"ב) דאינו אלא בבשר וחלב וכן לענין חמיצה הרלוויה להתכבד (פי' קא ס"ב) ע"ש וכן פירש הדרישה (ס"ק ג) ולפ"ז אפילו לדידן דקיימא לן חמיצה נעשה נבילה בכל האיסורים היה נפקותא בדבר ג) לענין מ"ש הרב בהג"ה סימן ל"ב סעיף ד' ע"ש ודוק ולפע"ד זה אינו דודאי לא אשכחן בשום דוכתא וגם לא אשתמיט חד מהפוסקים לכתוב כן וגם מפירוש רש"י והר"ן (פב"ה דף קי"ג ע"א במשנה) (ר"ן מב:) משמע להדיא דלית בהו איסור משום בשר בחלב כלל אפילו מדרבנן וגם אין טעם כלל שאסרוהו משום בשר בחלב דבשלמא בבשר עוף שייך שפיר גזירה שאם היו אוכלים בשר עוף בחלב היו אוכלים גם כן בשר בהמה בחלב וכדכתב הרמב"ם שם טמאה או איפכא יאסר משום בשר בחלב דהא בלאו הכי ליכא למיחש למידי כיון דבלאו הכי אסור משום בשר או חלב טמאה וזה נראה כוונת הנ"י במ"ש וגם לא היה ענין לאסרו כו' דלא כמו שכתוב בלשון הנ"ל הוצרכו לגזור עליו והכין שהבית יוסף נא לומר דאין נפקא מינה בדבר אם הוא אסור משום בשר בחלב או לאו כיון שבבר אסור מן התורה ולכך הביא דנפקא מינה כו' אלא כוונת הבית יוסף כדפירשתי וכן עיקר לדינא בשגם שחמיצה הרלוויה להתכבד גופיה הוי מדרבנן וכדלקמן סימן ק"ג (בראשי הנ"י) גם הדרישה בחב כתוב דבריו אלא שעדיין קשה שלא מצינו זה בשום מקום שבשר טהורה בחלב טמאה או איפכא יש בו איסור לדבנן ונעשית נבילה מדרבנן ע"כ:

ג גדי לאו דוקא דהוא הדין שור שה ועז [ד] ולא שנא בחלב אם לא שנא בחלב אחרת אלא שדבר הכתוב בהווה:

ד אינו נוהג ואלא (ה) בבשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה ג) אבל בשר טהורה בחלב טמאה [ו] או בשר (ו) טמאה בחלב טהורה (ב) מותרים

(סעיף ג) **(ב) מותרים בבישול ובהנאה.** ד) בעוד כתוב אבל בשר טהורה בחלב טמאה או איפכא ובשר חיה כו' אינו אלא מדרבנן ומותר במשול כו' הקשה בית יוסף דאם אינו אלא אסור בחמיצה דלא נעשית נבילה ומה להו למיגזר עליו אסור בשר בחלב לאכילה ד) ובדרישה (אות ג) ומו"ס ז"ל מתרלים דיש נפקא מינה בגזרה זו דלהוי בו דין חמיצה עצמה נעשית נבילה שקבירא ליה לרבינו אפרים בסימן ל"ב (עוד קמו.) דלא אמרינן כן אלא בבשר בחלב א) ולא דקו רבנן בזה בגזרה בשקומם מונח דהא עיקר הטעם לרבינו אפרים דמחמיר בבשר בחלב הוא מטעם שכל אחד בפני עצמו מותר רק במערובות אסורים ונעשים גוף אחד כמו שמבאר בית יוסף בהמשפטים (חולין ק. ד"ה בשקדם) בסימן ל"ב (קמו. ד"ה ופסק) וזה לא שייך כאן בסימן אחד דהא בלאו הכי יש בו איסור מן התורה ואם כן הוי כבבר איסורים ואין לומר דרבנן גזרו בזה לומר חמיצה עצמה נעשית נבילה אמנו שאר בשר בחלב דאוריתא דאם כן גם בבישול והנאה היה להם לגזור כן כיון שאיסור אכילה יש בלאו הכי מן התורה והם החמירו על המערובת הכי נמי הוא להו להחמיר בזה ומדברים אלו הוקשה גם מ"ש עוד מורי וחמי ז"ל דיש נפקא מינה לחמיצה הרלוויה להתכבד בש"ע סימן ק"ג (ס"ב) דאם נאסרה חמצת שקיבלה טעם בעולה מלבד בבשר בחלב גם זה ליתיה כלל דהא דהחמיר שם בבשר בחלב הוא מטעם רק במערובות אסורים ונעשים גוף אחד כמו שמבאר בית יוסף בהמשפטים (חולין ק. ד"ה בשקדם) בסימן ל"ב (קמו. ד"ה ופסק) וזה לא שייך כאן בסימן אחד דהא בלאו הכי יש בו איסור מן התורה ואם כן הוי כבבר איסורים ואין לומר דרבנן גזרו בזה לומר חמיצה עצמה נעשית נבילה אמנו שאר בשר בחלב דאוריתא דאם כן גם בבישול והנאה היה להם לגזור כן כיון שאיסור אכילה יש בלאו הכי מן התורה והם החמירו על המערובת הכי נמי הוא להו להחמיר בזה ומדברים אלו הוקשה גם מ"ש עוד מורי וחמי ז"ל דיש נפקא מינה לחמיצה הרלוויה להתכבד בש"ע סימן ק"ג (ס"ב) דאם נאסרה חמצת שקיבלה טעם בעולה מלבד בבשר בחלב גם זה ליתיה כלל דהא דהחמיר שם בבשר בחלב הוא מטעם

(מהר"ם פ"ע ה"ד) אבל מה ענין לגזור שבשר בהמה טהורה בחלב טמאה או איפכא יאסר משום בשר בחלב דהא בלאו הכי ליכא למיחש למידי כיון דבלאו הכי אסור משום בשר או חלב טמאה וזה נראה כוונת הנ"י במ"ש וגם לא היה ענין לאסרו כו' דלא כמו שכתוב בלשון הנ"ל הוצרכו לגזור עליו והכין שהבית יוסף נא לומר דאין נפקא מינה בדבר אם הוא אסור משום בשר בחלב או לאו כיון שבבר אסור מן התורה ולכך הביא דנפקא מינה כו' אלא כוונת הבית יוסף כדפירשתי וכן עיקר לדינא בשגם שחמיצה הרלוויה להתכבד גופיה הוי מדרבנן וכדלקמן סימן ק"ג (בראשי הנ"י) גם הדרישה בחב כתוב דבריו אלא שעדיין קשה שלא מצינו זה בשום מקום שבשר טהורה בחלב טמאה או איפכא יש בו איסור לדבנן ונעשית נבילה מדרבנן ע"כ:

נקודות הכסף

פז ג) **ולא דקו רבנן בזה וכו'.** לא קשה מידי דמכל מקום משום בשר בחלב כל חד בחפי נפשיה אבי וא"כ חלב טהורה נעשה נבלה משום בשר אע"ג דהוא בשר טמאה ובשר טהורה נעשה נבלה משום חלב אע"ג דהוא חלב טמאה וכן לענין חמיצה הרלוויה להתכבד מיהו בש"ך ס"ק ג' העלימו גם כן בהבית יוסף מטעמי אחריני ע"ש:

ביאור הגר"א

[ד] **ולא שנא כו'.** קי"ד עמוד א':

חידושי רע"ק

ד) **ובדרישה וכו'.** ועתה עובר על איסור משול של תורה: [*ובפליתי כתב לתרץ דנפקא מינה אם בשר טמא ודאי בשר טהור שנפלו לנ"ט ואמר חלב דאיסורים מבטלים זה את זה. ובפרמ"ג כתב עלה דאם בשר טמא וטהור נעמן שוה ליכא נפקא מינה זה דהא בטעמא אליבא מלתא וכל שנרגש טעם הבשר אסור ולענ"ד אף דבאמת דשני איסורים דטעמם שוים מלטרפים לאסור כדמשמע בש"ך סוף סימן ל"ד וכמ"ש התוספות שור סימן ל"ג מכל מקום הכא כיון דהטעמא שם לא היה נאסר משום בשר בחלב ממילא גם הטהור לא נעשה בשר בחלב כיון דאין בו שיעור ומה לא שייך לומר דמלטרפין כיון דעדיין אין שם איסור עליו ולא נעשה בשר בחלב והוי לגבי טמאה כאלו אני זית טמאה ואני זית טהורה נפלו למים אף דנרגש הטעם מכל מקום נראה פשוט

(ה) **בבשר.** עיין מהר"ם שיף בשוף חולין שכתב בכאן שלו לטבנו בשומן וטיגנו בטמאה ולידד להקל לכבד הוי דם וגדי אסרה תורה ולא דם (עוד לידד שם דטיגון לא הוי בישול) ועיין פרי מגדים (משב"ז ס"ק ה ד"ה והנה נלו) שכתב דע"ז

בשמים ראם ר"ם רפ"ה בהגהת כתב דהרמבם שם מ"ש על דברי שבר אסרים הנ"ל ועיין בלביהו זוטא בתורת מים שם (אלים נגה ריש פי' הרפ"ג) שתמה דהא בלא"ה אסור משום בישול בשר בחלב ועיין בתשובת שבות יעקב ח"א סימן ל"ה ובשערי תשובה שם (ס"ק ה) מ"ש בזה ועיין בתשובת

באר הגולה

ג משנה וגמרא שם דף קי"ג:

ד שם במשנה:

דגול מרבבה

פז [ג] או בשר טמאה בחלב מדהורה כו'. ובשר נבילה וכן חלב אסור לבשל בחלב מן הטהורה ולוקה על בישולו אבל באכילה אין בו איסור בשר בחלב וכל זה מבואר ברמב"ם פ"ט מהלכות מאכלות אסורות הלכה ו' ואמנם שם הוא אמור בהנאה אינו מבואר מדברי הרמב"ם אבל בפירוש המשניות במסכת כריתות פרק שלישי במשנה יש אוכל אכילה אחת מבואר שם מדברי הרמב"ם שאינו אסור בהנאה ע"ש מקודה הנפלאה שמאר שם ואף שלדברי התוס' במסכת חולין דף ק"ח ע"א בד"ה איסור כולל שבחתו שאיסור הנאה לא מקרי איסור מוסיף אין הכרח לדברי הנקודה הנפלאה הא מכל מקום לא מצינו להתוס' בפירוש שיהלקו על דינו של הרמב"ם שהיכא שאינו אסור באכילה משום בשר בחלב אינו אסור בהנאה ולכן הסומן על זה במקום הפקר לא יפקר:

גליון מהרש"א

ו **אלא בבשר בהמה מדהורה.** אף שהוא נבילה אי טריפה. בית הילל:

אמרי בינה

ג) **לענין מה שכתב הרב בהג"ה סימן צ"ב כו'.** רצה לומר דאיתא שם דבלת בלח בשאר איסורין בהפסד מרובה לא אמרינן חנ"נ ובבשר בחלב אף בשר עוף בחלב דרק מדרבנן כגון ציר בשר עוף עם חלב ונתערב אחר כך בחבשיל אחר צריך ששים נגד הכל אף בהפסד מרובה דגם בזה אמרינן חנ"נ. ואם כן איכא נפקא מינה גם

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ד) ובשר חיה ועוף אפילו בחלב טהורה ובהנאה ד) ובבישול מותר אלא באכילה אסור מדרבנן (ג) אבל דגים וחגבים אין בהם איסור אפילו מדרבנן:

הגה ו) ומקדיש לעשות מלאכה ומנגנים בה בשר עוף ומינים רק מדרבנן אבל בשר בהמה יש להנים אבל המלאכה מקדיש משום מרלית העין (ד) כמו שנתבאר לעיל סימן ס"ו לענין דס (ד"ע):

ד) ובשר חיה ועוף אפילו. ויש שחיה חמור מן עוף סימן פ"ט ס"ק י"ד:

ח מותר בבישול ובהנאה. עיין ש"ך ס"ק ו' וס"ק ד':

ט הואיל ואינו רק מדרבנן. עיין פ"ק דביצה מתניתין בית שמאי אומרים אין מוליכין את הסולם לשובך כו' מ"ש בהר"ן שם (ד: ד"ה ומיהו):

ז) ומהרש"ל והב"ח תלו עצמן כו'. במ"ש קשה להקל נגד התוספות כו'. רצה לומר דאיתא בפרק כל הבשר חנא אגרא עוף וגבינה נאכלין באפיקומן (היינו דרך הפקר שאינו נזהר בהן) וכתבו שם התוספות דז"ל והעולם נהגו שלא לאכול גבינה אחר בשר כלל ואפילו אחר עוף ואף על גב דתני אגרא עוף וגבינה נאכלין באפיקומן דמשמע דאוכל עוף תחלה ואחר כך גבינה דלמא משום דסבר בשר עוף בחלב לאו דאורייתא ולא קיימא לן הכי ע"כ. ומהרש"ל והב"ח הביאו ראיה דבשר עוף בחלב הוא מדאורייתא ממהרא"י שכתב שקשה להקל נגד דברי התוס' שסבירא להו דבשר עוף בחלב דאורייתא וק"ל:

ז) שנתערב להב"י כאן בשר בחלב. כונתו פשוטה דהב"י רצה לומר דאין לאכול דגים עם בשר וקאמר דאין לאכול דגים עם חלב וק"ל:

ז) ולפ"ז צריך לומר דמיירי בבישול דאי לאו הכי אפילו בשר

באר הגולה

ה סם וכרמי עקיבא הרא"ש בסם הרי"ף והרמב"ם בפ"ט מהמ"א (וכן דעת בה"ג ועור ורש"י ממומס ובנרעוה. וגאונים ורמב"ן ורשב"א ור"ן ורמינו יונתן ולדה לרך וכל בו והרא"ה וספר ילקוט קמ"ח והגהות מצר"י מסם לור זרוע וכן נראה דעת קמ"ג וסמ"ק):

ו כלוקימתא דרב אמי סם דף ק"ד:

גליון מהרש"א

ד ובשר חיה ועוף אפילו. ויש שחיה חמור מן עוף סימן פ"ט ס"ק י"ד:

ח מותר בבישול ובהנאה. עיין ש"ך ס"ק ו' וס"ק ד':

ט הואיל ואינו רק מדרבנן. עיין פ"ק דביצה מתניתין בית שמאי אומרים אין מוליכין את הסולם לשובך כו' מ"ש בהר"ן שם (ד: ד"ה ומיהו):

אמרי בינה

ח) ומהרש"ל והב"ח תלו עצמן כו'. במ"ש קשה להקל נגד התוספות כו'. רצה לומר דאיתא בפרק כל הבשר חנא אגרא עוף וגבינה נאכלין באפיקומן (היינו דרך הפקר שאינו נזהר בהן) וכתבו שם התוספות דז"ל והעולם נהגו שלא לאכול גבינה אחר בשר כלל ואפילו אחר עוף ואף על גב דתני אגרא עוף וגבינה נאכלין באפיקומן דמשמע דאוכל עוף תחלה ואחר כך גבינה דלמא משום דסבר בשר עוף בחלב לאו דאורייתא ולא קיימא לן הכי ע"כ. ומהרש"ל והב"ח הביאו ראיה דבשר עוף בחלב הוא מדאורייתא ממהרא"י שכתב שקשה להקל נגד דברי התוס' שסבירא להו דבשר עוף בחלב דאורייתא וק"ל:

ז) שנתערב להב"י כאן בשר בחלב. כונתו פשוטה דהב"י רצה לומר דאין לאכול דגים עם בשר וקאמר דאין לאכול דגים עם חלב וק"ל:

ז) ולפ"ז צריך לומר דמיירי בבישול דאי לאו הכי אפילו בשר

בבישול (ג) ובהנאה ד) חיה ועוף אפילו בחלב טהורה (ז) מותר בבישול ובהנאה ואף באכילה אינו אסור אלא (ז) מדרבנן (ג) ה) אבל דגים וחגבים אין בהם (ה) (ט) איסור אפילו מדרבנן:

הגה ו) (ח) ומקדיש (י) מלאכה (ו) ומנגנים בה בשר עוף ט ומינים רק מדרבנן אבל בשר בהמה יש להנים אבל המלאכה מקדיש משום מרלית העין (ד) כמו שנתבאר לעיל סימן ס"ו לענין דס (ד"ע):

(ג) ובהנאה. שערים סימן ס"ט (ס"ע) [ע"ז] (לוח מ') שמהרא"י מופס עיקר כנה"ג (מ"ו הל' יו"ט) ע"ש) ולפ שהמוספות תלו דין מכילת גבינה אחר בשר בה דבשר עוף בחלב לאוריתא לו דרבנן מכל מקום אין זה מוכרח כמו שכתבתי שם וגם מדברי התוספות עלמן עם משמע שאין מוכרח לומר כן אלא שבאו לייסד מהגה. העולם ע"ש ובאמת י"ל דרך אמרת דלף למלי דקיימא לן בשר עוף בחלב דרבנן אסור לאכול גבינה מיד אחריו וכדלקמן ר"ס סימן פ"ט ואם דאמר אגרא עוף וגבינה נאכלין באפיקומן מפרשינן כמו שמפרש הרמב"ם (מאכ"א פ"ט הכ"ז) ומייעמו ומיאו בית יוסף סימן פ"ט (קלט: ד"ה אבל) דהיינו באוכל גבינה ואח"כ עוף ועוד יש לחלק בכמה גווני והרי כתב הלמב"ם סוף פ"ב מהלכות ממרים (ה"ט) שהאומר בשר עוף בחלב אסור מן המורה עובר בכל מוסיף ע"ש: ד) אבל דגים כו'. כתב העטרת זהב ז"ל וז"ל אין לאכול דגים בחלב מפני הסכנה כמו שנתבאר באורח חיים סימן קע"ג עכ"ל ונראה נמשך אחר הטעם יוסף שכתב כן אבל הוא טעות כי לא נזכר שם אלא דגים עם בשר אסור משום סכנה אבל בחלב לא שמענו ולא ראינו וכל יומא ויומא נהגינן הכי לבשל דגים בחלב ולאכול גם בדברי מהר הטיג על הטעם יוסף הזה וכן בספר באר שבע דף ק' (שו"ת מי' לה) ושאר אחרונים הטיגו עליו מה וגם בש"ס פרק כילד צולין (דף ע"ו ע"ב) משמע בהדיא דלית ביה אפילו משום סכנה ע"ש והוא פשוט: ו) ונהגו לעשות חלב משקדים כו' הואיל כו'. כלומר ולא דמי לדס דגים סוף סימן ס"ו שמותר לגמרי ואפילו הכי אם כנסו בכלי אסור מפני מרלית עין אלא ש"כ יש בו קפקפים שילכל שהוא דס דגים להתם דס גופיה אסור מדאורייתא הילכך הכרחה לאמר לאיל דס בהתה שאסור מדאורייתא אבל בשר עוף בחלב אינו אסור מדרבנן ולילא למיתה למרלית העין ולכן בשר בהמה בחלב שהוא אסור מדאורייתא יש להנים אלו שקדים כדי שלא יתבוב הרוחה שהוא חלב ממש וכ"כ בתורת חטאת אם סוף כלל ס"ב ז) ונפ"ז ל"ל דמייני בבישול דאי לאו הכי אפילו בשר בהמה ליכא איסורא דאוריתא ומ"ל להנים שקדים וכן מוכח בתורת חטאת אם להדיא ע"ש ובסימני תורת חטאת אבל מהרש"ל פכ"ה סימן כ"ב נמה מהך דדס דגים דבפורים וכיולא בו שרגילים לאכול מרנגולת בחלב שקדים שאסור אם לא שיתים שקדים ובפרט גבי בשר עוף דאיכא למיתה עפי שלא ידמו לומר בשר עוף בחלב שרי אפילו מדרבנן כדבי יוסי הגלילי עכ"ל וכן הסכימו האחרונים וכן מוכח להדיא בתוס' בכתובות פרק אע"פ (דף ס' ע"א) ד"ה מעבבן כו' דאפילו בעידי דרבנן מייתינן למרלית העין והכי

משמע בדוכתי טובי:

נקודות הכסף

ן ואף כי דברי רמ"א נכונים כו'. זה אינו כמ"ש בש"ך ס"ק ו':

שהחמיכה עלמה נעשית נמילה כמבואר בבית יוסף שם (קס: ד"ה ומ"ש ובוקא) בשם תורת הבית (האורח ב"ד ס"א יג:) (וסמ"ק) [וסמ"ג] (לאוין קס קמא נב) וספר המרומה (מי' ו) וכיון דנתבטל בשר בחלב נעשה גוף אחד של איסור משא"כ בשאר איסורין כו' עכ"ל וכאן לא שייך לומר כן דיש בחלב מסם איסור דאוריתא בלאו מערומת בשר בחלב שלו על כל פנים לא גריע משאר איסור בגוע ואין בו משום רואי להאכל ומלבד כל מה שזכרנו אין מקום לומר שרבנן גזרו שיהא איסור אחילת בשר בחלב בזמן אחד עמא דלא מלינו זה בגמרא ולא בפוסקים כלל אלא בשר עוף לחוד יש פלוגתא ואדרבה בתמיהין (חולין קיג.) תנן בבהמה טמאה מותר בבישול והנאה ופירש רש"י אבל אכילה לא הזכיר דמותר כיון דיש איסור אחמת טומאה שמע מינה דבלאו טומאה אין שום איסור אחמת הוי לאסר אבל אם איתא דבטלו טומאה אין שום איסור אחמת הוי כבשר בחלב דבמין אחד עמא הוי לאסר איסורין אחמת אלא אחינו אלא מדרבנן אלא אם כן הוא בשר עוף ולא כלל בשר עמא או חלב עמא עמו לא לענין שיהא מותר בהנאה ובבישול כמ"ש ר"י ומשום הכי יפה עשה בש"ע אלא העתיק זה ומורי ומרי ז"ל כתב דאינו נכון ולא נראה שהדין עמו בדיבור ולפי מה שנמצא בשם רש"ל (מאמרי מהרש"ל על הטור) שהגיה בטור מיבא לא קודם ובשר מיה כו' אחי שפיר טפי דאין כוונת הטור רק להשמיענו שיש שם איסור אחמת בלאו אחמת הטור לא קאי רק אב

יוהרעה המכ יגלכות בשל בחלל

אמרי הגר"א

אמרי הגר"א

אמרי הגר"א

אמרי הגר"א

דגון חטאת ותודה קרבן: פיטה הא לאחי פנים מפנים לא נמרין בתרב כיון (רמבים לה לב) דכתי קרא נגר סקן חטאת ולפר העלם דבר על ליבור ולעמיר מ"ז לקם מל גב דכולהו חטאתם ביטה ולכים דלא לאו מיטוטא מפנימיות ומשמע כאן דתקנקר דלא פליג קרא סתם מהקמא לא מתקנן לפי: מיטות מפנימות:

למטפת לעפעפה: למוטפות: מיטה. דלא מיכיר ביטלו ביטה מרפשים מפוס דכתיב ונטוטפת ונרעגן ויש ובוריכון כרלבקנן בנרק ל' הכהנים בחלב אשר יקיל הלב אמרת יש לי הרחה בלה אמרת יש לי מרחה לרבינו ר' מנחם ר' יוסף ר' יהודה ר' יוסף ר' אליעזר ר' יוסי ר' אלעזר ר' יוסי ר' אלעזר ר' יוסי ר' אל

רבינו נסים כל הבשר פרק שמיני חולין

יעקר ויכלנו מן הדם ובכלנו בתנא קמא ובכמה ובכל דמי מוכרדעא דמנה בתנאה גלגליתא ומעקן לה ולחתר ך מרים
חטין בכלי שלוש מעקה דלקן ללת עפק דם שעל פני ולחיה קי לאחור לה אכסר לקן כוכ דשרתה בקיל לגמרי ולעמקן כמלה עלמן
מעלמן בו מסתכלת דשרי לה לא הרי לחם ולאן לעיל בתמלה מקר עלבכסר מקר ולא לאכלו לחם ולא מלאכת לחם ולא מלאכת לחם
כרמתלן לא דמעמת לפי שהדם בתנא ומשו דוקא כמה כוח לחמרין כר אל בשומן לאסור לא: אין מחזיקין
בכלי מעם . לעם מחזקה דם לאחר לא מכאר לקנ לא מלאכת לחם ולאסר. לא לא
מלאכת לחם ולאסר. לא לא מלאכת לחם ולאסר. לא לא מלאכת לחם ולאסר. לא לא

לא יעשנו מרקחת למאור. אמר רב דזוקא בכלים אחרים אבל בכלים עצמן אבל בכלים יהושע אמר מותר אמר רב אבא אמר רב אחא בר יעקב אמר רב אבא אמר רב אחא בר יעקב אמר רב אבא אמר רב אחא בר יעקב

הלכות בשר בחלב

סימן פז

באיזה בשר נוהג דין בשר בחלב והיאך נקרא בשול. וכו' י"א סעיפים:

א כתוב בתורה לא תבשל גדי בחלב אמו שלש פעמים (שמות כג, יט. שם לד, כו. דברים יד, כא) אחד לאיסור בישול ואחד לאיסור הנאה וחוצא אכילה [א] ואחד לאיסור אכילה [ב] שאינו אסור מן התורה אלא (א) דרך בישול (ב) אסור מן התורה. ומהרי"ט בתשובות הטייכות לחלק יו"ד בסימן ג' דף ו' ע"ב כתב בזה לחיבת איסורא דאורייתא, ושלא בדקדוק כתב כן. וגם מדברי התוספות (עבודה זרה לה, ב ד"ה מפני) שהביא ליכא למידק מידי, ע"ש. אבל שלוק דהיינו שהוא מבושל ביותר, אסור בהנאה ונכלל תחת בישול דהא מבושל הוא ועוד הרי נתבשל ונאסר היתר מעיקרא מיניה. והא דתנן בגלדים (מט, ב) הגודל מן המבושל מותר בגלי ובשלוק, התם שאני משום דבגלדים הגלים אחד לשון בני אדם ולשון בני אדם אינו נכנס תחת לשון מבושל גלי ושלוק ובדליתא התם בירושלמי (פ"ו הלכה ח). ונוגע לחוך תם לף הוא דבר בישול וכן שיבוי למבשל לאמות כדי קליפה וכדלעיל סימן ס"ח ס"ק י"ח, ע"ש. והא דתמרינן בריש פרק כל הבשר (חולין קד, ב) גזירה שמא יעלה בתלפיפ רוחתה ולא קאמר שמא יעלה מתלפיפ רוחה דהא לף בעבורו איכא איסורא לאורייתא, אין הכי נמי דהוה מצי למימר הכי אלא לעליפא מיהא קאמר. ועדיין נשאר לנו לדבר חי מעושן ומבושל בחמי טבריא אסירי מן התורה או לא. ובירושלמי בפרק הנודר מן המבושל (פט"ו) גרסינן דקסרין שאלון מעושן מהו שיהא בו משום חבשילי שבת, מהו שיהא בו משום בשר וחלב ולא פשיט התם מידי, והרמב"ם כתב בפרק בו (פט"ו) המעושן והמבושל בחמי טבריא וכיוצא בהם אין לוקין עליו (פסקו) המחבר לקמן בסעיף ו'. וכתב המגיד משנה דמעושן הוי נעשה דלא פשיטא ליה לרבינו דאסור להתמיר ואין לוקין עליו. ולי נראה דלתע"ב דלא אפשיטא הכא אפשיטא בירושלמי גופיה במסכת שבת בפרק כלל גדול (פ"ו) הלכה ח) דגרסינן התם הבולה והמטגן השולק והמעשן הולהן משום מבשל, ולי הוי אמינא דמעשן משום מבשל בשבת הוא הדין לענין בישול בשר בחלב, אבל בחמי טבריא מיתי פלוגתא דאמוראי דירושלמי, ובס"ם דיון בפרק כירה (שם) מ"ב) אסיקנא דהמבשל בחמי טבריא בשבת לא מחייב משום מבשל, והוא הדין לענין בישול בשר בחלב דלא אסיר מן התורה:

חדושי דעת ביאורים

פז (א) דרך בישול. ואם לא אסור מן התורה בבשר וחלב, דעת רש"י ז"ל דלא כשאר ראשונים ז"ל דמן סנהדרין דף ל' (ע"ב) לא אמרו רק מדרבנן, וכן הוא דעת הרי"ן (חולין מג, א ד"ה מתן) והכרחי ופלגי (ק"ק) כן כתב לתרץ זה קושית הטורים שמקשין לילף בפסחים (מ"ב) מעשה גויים שהקשו דלמה הגעלה משום בשר בחלב, ותירץ הוא דכיון דלגי אינו אסור מן התורה, לא משכחת קרא דמעבירו בחם (ומהרי"ט בח"ב) דבחם יש לחוש, דאם לא נחוש שבא לבא בשר ואחר כבשל בה מלב, וכדולמי הטעם שבבלע ע"י עליה וכיבשה ויוצא ע"י בישול ומבשל בחלב אסור מדאורייתא, והוא פשוט, והעיקר בחילוף קושית הטורים דמתה נפשך, אם בישלה בה הגוי בשר וחלב ואחר כבשל בו אחר דבריה, אם בשר בחלב נאחר שנתאסרו בטעם אחר איסורין אמי לדקתם בשר בחלב הוא מידוש מטעם דאי אמרו ליה כוליה יומא דאמר רחמנא אבל בשר בחלב, לאחר שנתאסרו לאחר דבריה לא מידוש הוא, ובשאר

אוצר מפרשים

פז (א) (ביאורים פ"ק א) ולא רק כדי. ר"ב, כונתה הפלתי דבכלל תעבירו באש הוא גם שפודין, שאינם רק כלי צלי ולא משכחת בהם בישול רק שיש לרחות הגעלת לבון גם בשפודין, האם היה צולין בשפוד בשר קודם לבון השפוד, היה נבלע בבשר כדי קליפה, אך שכדי קליפה לבד לא בישול ואינו אסור מן התורה משום בשר בחלב, ובכל מקום אם היה מבשל אח"כ אותה החתיכה עם אותה קליפה בלועה חלב היה איסור בישול בשר בחלב ממש, ואם כן היה צורך להחזרת הכשר ליבון שפודין שמועיל שהבשר הנצלה באותה השפוד אחר הליבון מותר לבשל אחר הצלייה. ואם נאמר דגם בחתיכה עצמה שיקח הפלישה מן הקליפה לתוך החתיכה כניטל בך נ"ט אם באה ראשונה לתוך הקליפה ממקום אחר דרך פליטה, אין מקום לדברי הנ"ל, דאף שע"ה הצלי בלע הבשר כדי קליפה מן החלב שהיה בשפוד ע"י צלי מכל מקום כיון שבעודה תוך קליפה הבשר עדיין היותר הבא, והוי נ"ט בך נ"ט, מן החלב לשפוד ומן השפוד לקליפה הבשר, ממילא ליכא לאסור אף כשיחפשט מן הקליפה לתוך החתיכה ע"י בישול: (אמרי ברוך)

(ב) (שם) הא הוי התירא בלע [כוח] ואיסור חדש של בשר בחלב אין יכול לחול אטעם קלוש דאחר הגעלה ליכא רק טעם קלוש כמו שכתב הרשב"א וכהגעלה סגיא וקשיא קרא דתעבירו באש. נ"ב, אבל עדיין קשה לפי מה שכתב בש"ך סימן קכ"א ס"ק ח':

(מהר"י אסאר, כת"י)

והא הוין לעולה כמים. וקו המיון בפ"ק דקידושין (דף לב) נבי חדש דכים דעולה לון לאסורו לאיסור עולה לחתר שלא מתחר ובקה מה מתחר לחר שלא היון והלון לא נאמר מעולה רק המרי הכפרי אמר לו פיסר ונ"ל פי' הא הוין לעולה כמים כיון ביקנא לרבנן דיש פיסר לאיסורו ע"ל ודיי פרייש לא לחיות לרמיסים ו"ל מפרש דמיר וחתם לון לון לאיסור לאיסור עולה לחתר שלא מעולה לון לא מלון לון לון ל

(א) דרך ביטול לפטור מלוקה. לר ביטול. ולוי יש בו דעות וע"ל פלתי ריש לחמיר. א בתוב נמוהה. ריש וכו' הכסיף מצוה קוטן בשם הרמ"ם שהקשה למה לי לא מבטל
(ב) ביטול בע פלתי. חלב בעם עין זמוס של בשר לפי שלמון. מלוקה לה מלת מחלב. כל מועבה לל שהעבתי לך וכו' ואין לומר דלמי הוי
לדרך המתבטלים. כמש"ל ריש מ"מ לאסור. בכגלה מהמורה (ג) כי בשר דגים הסיל. בחלב לא מבטל. לא הוי מחבירו. ביטול בלל רק ס"ל מה ביטול מלוה ומ"ל לא הוי
לאסור לא מבטלים. כמחלב בגיד ולחן לאסור. מהתורה דמחבירו בחלב. ביטול אמרו ביטול. מועבה בלל. הה דוחק דמסכת נועה ביטול. ממשמעותם על מלוה ומי לוקות בלו דבר
שלא לים כל מועבה לינו לוקה דס"ל. לפי מבלגות ע"ב. ופריין לשיטת הרמב"ם דס"ל
על הגלה לינו לוקה הד לא מבטל דקלי מל איסור הגלה קמי ליל מלה מחלב כל מועבה
נפקא ואיסור הגלה. בכל דבלי"ם לא לקי ולמי לאמקי דס"ל לא מחלב איסור מלוה
לבר מב"ע לא קמה דמגלן הוי ידעינן איסור הגלה דהד לביטול והד לאיסור מלוה לקוף
על מלוה דלא נפקא מלא מחלב ל"ם ואיסור הגלה מגלן ומלעריך קדא מיוהד רק הקוטי
לר"ם דאמר כל מקום שנאמר לא מחלב איסור הגלה. ומי במעמע קמי דאיתר לא מבטל
בני דהגלה מ"ם ל"ם ואי דהוי לאו בכלל ל"ם הה. בלא"ם לית ביה מלקות. והרמב"ם

סמ"ק כר"ת: ובמעמ מ"ם בגמי דחולין דף קיח דלכך ביטול אסר" אסורה. ונפי הש"ו דגלי' הקרת דנעיבן עעמה מדלא אסרם אסורה אלא דרך ביטול ולא
בכולם שאסר בכתוב הבשר. להמבטל בחלב וכו' ע"מ. דלכך אפקר אסורה. לביטול. סיומן עעם אבל כלן. ביטול ולפ"ז אם ביטל כוים בשר בע"
ביים חלב. בע"מ בדרך ביטול. אין כאן לאו לית דלא אסרם אסורה. רק דרך ביטול. ולי"ל דהיכי הבשר מותר מעשה לית ליה דלא לעשה מועבה ובאמת הבשר אסור דהא נתבטל בחלב
הרבה ולכך מלעריך קרא. ליה מלה בחלב אסור מותר. בטמלי אם לא נעשה מועבה בבשר קטן. שכמוהו בלב חלב דלאינו בדרך הבכבלים. ל"ל. אם הבשר יהי' מותר דאינו נעשה מועבה
ואי' ולעשה מועבה. מ"מ הקולי. שמבטל בו. בשר. ל"ל. אם אחלב. מתוך דברי הגמ' מה דפריך חלב אחמי מותר חלב בכלה
דרך חלב. בבלע. בתוך חתיכות. בשר. הלא אסרה. אלא שבטלה. לאסור דהא בכלל ביטול. הוא בכלל ביטול. בדרך המתבטלים ומתן. דברי המתבטלים ומתן. נעשה כי אין לה
חיבור עם חלב. שבתוך יורה. כי רב. דהא. זהרי בלן. בשר. בחלב. אמור. ואחיר. בשר. לא. ל"ל. אם הבשר. נתבטל. דאם. אחר. חוקו. בחלב. כיון. בכלל
בתוך. כיים. בשר. בות עניין. בדרך. ויש. בו. מבטל. לא. מחלב. ל"ם. ובהבשר. ואחלב. הבלועה. נעשה. בבשר. מועבה. ולאסורין. מדיש. ל"ל. הקולים. הבשר. לומר. דגיע
בתוכל. לאותה. בבית. ולא"ם. מועבה. ליכא. ולחדרבה. מבלא. עליו. ברבה. ואין. מומרים. יעשה. זל. בשבול. קטני. ישראל. ובו. ולא"ל. מלעריך. קרא. דאסר. ל"ל. הקולים. הבשר. לומר. דגיע
ליה. הבל. דלמה. ל"ל. לעבדה. מיומן. ל"ל. מומרים. ומתקרבה. ומתיסום. ליה. דהוי. בכלל. לא. מחלב. בל. מועבה. ואין. לך. מועבה. יותר. מזה. והוי
בנופו. של. דבר. כמו בבית. ע"ם. בגמרא. דחולין. ודעבים. ע"ע. דמזה בלמה. דהן. לא. חלבלו. כל. מועבה. אף. ר"ל. אמרה. לא. ל"ל. לאכלה. ומבטלה. דגמרא. חולק. וע"ע:
ב אדה. לבשול. ומבה. אם. לני. ל"ל. מהמורה. אסור. ומי. הבשר. ומתבל. מן. ביטול. רק. דרך. טיגון. מוכרח. מי. אומר. לחיסון. הבל. דמרינן. דאין. לקרות
בחלב. בעיני. דרך. ביטול. אסרה. אסורה. ומי. הבשר. ומתבל. מן. ביטול. רק. דרך. טיגון. מוכרח. מי. אומר. לחיסון. הבל. דמרינן. דאין. לקרות. ליה. דמים. הם. לעקרת
מדלא. אמרינן. בחלב. בעיני. ובקמא. בגמרא. הבן. אמר. ל"ל. דרך. ביטול. אסרה. אסורה. ומי. הבריאתא. דמרינן. דאין. לקרות. מקר. ע"מ. דלא. ס"ל
לסך. דמים. דרך. ביטול. אסרה. אסורה. ומי. דרך. טיגון. בבלע. ובבשר. נתבלו. הבן. ומי. הבריאתא. לא. לעקרת. מדמרינן. בבריאתא. דלף. דרך. טיגון. בבלע
ביטול. ולא. אמרינן. חלב. דלא. לעקרת. ובמעמ. ב). הבסך. הוא. לים. לעיים. מבשר. לטיגון. ומי"ל. לני. בבלע. ביטול. מוכרח. בפרק. כ"ם. ר"ל. אמר. מנין
לבבי"ם. שלאסור. ובמי. ל"ל. אמרינן. חלב